

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

a) Kulcspontok

2022. augusztus 5-én a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Court of Appeals of the Federal Circuit, CAFC) kimondta a *Thaler v. Vidal*-ügyben, hogy az Egyesült Államok szabadalmi törvénye szerinti a „feltaláló” kifejezésnek emberi lényre kell vonatkoznia.

Ez az ítélet kizárja a szabadalmi oltalmat az olyan találmányok esetében, ahol az egyedüli feltaláló egy mesterségesintelligencia-rendszer.

Tekintettel a mesterséges intelligencia gyorsan fejlődő világára, ez az ítélet valószínűleg az első lesz a sok olyan döntés közül, amelynek feladata a mesterséges intelligencia szerepének meghatározása a szellemi tulajdon tágabb univerzumában.

b) Az ügy háttere

2019 júliusában *Stephen Thaler* informatikus két olyan szabadalmi bejelentést nyújtott be, amelyekben egyedüli feltalálónként egy mesterségesintelligencia-rendszert (MI, Artificial Intelligence, AI) neveztek meg. Ezt a bizonyos MI-rendszert – a DABUS (Device for the Autonomous Bootstrapping of Unified Science) eszközt – Thaler fejlesztette ki, és külön szabadalmaztatta. Thaler a DABUS-t forráskód vagy programozás és egy szoftverprogram együtteseként írja le, amely képes szabadalmazható találmányok létrehozására.

A DABUS-t egyedüli feltalálónként megnevező két szabadalmi bejelentésben Thaler egyébként igyekezett megfelelni a feltalálói követelményeknek. Thaler a DABUS nevében nyilatkozatot nyújtott be, hogy megfeleljen a 35 U.S.C. § 115-ben előírt eskü vagy nyilatkozat követelményének. Thaler egy kiegészítő „Nyilatkozat a feltalálói minőségről” című dokumentumot is benyújtott, hogy elmagyarázza, hogyan működik a DABUS „kreatív gépezetként”, és benyújtott egy dokumentumot, amelyben azt állítja, hogy átruházta magára a DABUS összes feltalálói jogát.

Az eljárás során az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) megállapította, hogy egyik bejelentésnek sincs érvényes feltalálója. Thaler állította, hogy nem járult hozzá az igényelt találmányok kigondolásához, és kérte az USPTO igazgatóját, hogy érvénytelenítse az értesítéseket, amelyek szerint a bejelentések azért hiányosak, mert nem jelöltek meg érvényes feltalálót. Az USPTO végül

---

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

azzal az indokkal utasította el a kérelmeket, hogy „egy gép nem minősül feltalálónak”. Lásd pl. az MPEP 2109. §-t, amely a szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatos feltalálói követelményt magyarázza, és megjegyzi, hogy „unless a person contributes to the conception of the invention, he’s not an inventor” (hacsak egy személy hozzá nem járul a találmány kigondolásához, ő nem feltaláló).

Thaler ezt követően bírósági felülvizsgálatot indított az USPTO-nak a kérelmeivel kapcsolatos végleges határozatai ellen, és a Virginiai Keleti Körzet Bírósága a *Thaler* kontra *Hirshfeld*-ügyben megerősítette, hogy a szabadalmi törvény szerinti „feltalálónak” „magánszemélynek” kell lennie, és a „magánszemély” egyértelmű jelentése a törvényben használt értelemben természetes személy. Lásd a 35 U.S.C. 100(f) §-t (a „feltaláló” meghatározása). Így a Virginiai Keleti Körzet Bírósága úgy ítélte meg, hogy Thaler DABUS MI-szoftverrendszere nem lehet „feltaláló” a hatályos szabadalmi törvény értelmében.

c) A CAFC döntése

A Virginiai Keleti Körzet Bírósága elleni fellebbezés nyomán a CAFC foglalkozott azzal a korlátozott kérdéssel, hogy egy mesterségesintelligencia-szoftverrendszer lehet-e „feltaláló” a szabadalmi törvény értelmében. A CAFC rutinszerű jogszabályértelmezési vitaként a szabadalmi törvény szövegét vizsgálta, és nem talált kétértelműséget – a feltalálóknek emberi lényeknek kell lenniük.

Bár a szabadalmi törvény kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a „feltalálók” „egyének”, a törvény nem határozza meg az „egyén” fogalmát. [35 U.S.C. § 100(f): „A „feltaláló” kifejezés azt a személyt jelenti ... aki a találmány tárgyát feltalálta vagy felfedezte.”]. Thaler megpróbált a „személy” tág értelmezése mellett érvelni, amely magában foglalná a mesterségesintelligencia-szoftvereket is, rámutatva a szabadalmi törvényben használt „whoever” kifejezésre, amely a bitorlás szempontjából magában foglalja a vállalatokat és más nem emberi entitásokat is. Lásd a 35 U.S.C. 271. §-t (a bitorlás definíciója: „aki jogosulatlanul használ, eladásra ajánl vagy elad bármilyen szabadalmazott találmányt”). Thaler azt is állította, hogy a mesterséges intelligencia által létrehozott találmányok védelme elősegítené a szabadalmi jog alapjául szolgáló, az innováció és a nyilvánosságra hozatal ösztönzésére irányuló politikát. A CAFC azonban végül nem értett egyet Thaler egyik érvelésével sem, és ehelyett úgy találta, hogy a szabadalmi törvény egyértelmű jelentése szerint a „magánszemélyek” – és így a „feltalálók” – egyértelműen természetes személyek.

Figyelemre méltó, hogy Thaler jogi erőfeszítései, amelyek célja, hogy a DABUS-t feltalálóként nevezhesse meg, nem korlátozódnak az Egyesült Államokra. Thaler nemzetközi figyelmet keltett azzal, hogy a DABUS által létrehozott találmányait a szerzői jog és a mesterséges intelligencia folyamatosan fejlődő területe közötti kölcsönhatás próbapéldájaként használta fel a világ minden táján. A CAFC döntése óta Thaler csak Dél-Afrikában szerzett szabadalmi oltalmat egy DABUS által kifejlesztett találmányra; az Egyesült Királyság és Ausztrália Szabadalmi Hivatala, valamint az Európai Szabadalmi Hivatal elutasította.

Hasonlóképpen elutasítást kapott Thaler az Egyesült Államok Szerzői Jogi Hivatalától egy mesterséges intelligencia által létrehozott műalkotásra is, mert ez a hivatal úgy találta, hogy egy ilyen mű nem felel meg az „emberi szerzőség követelményének”.

Thaler törekvése, hogy meghatározza a mesterséges intelligencia helyét a szellemi tulajdon világában, nemcsak a nemzetközi védelem ellentmondásos voltát illetően vetett fel kérdéseket, hanem arra vonatkozóan is, hogy mi védhető – és hogyan – az Egyesült Államokban. A CAFC állásfoglalása egyértelművé teszi, hogy a szabadalmi oltalom szempontjából az MI-rendszerek nem lehetnek kizárólagos feltalálók. A határozat azonban kifejezetten tartózkodik attól, hogy foglalkozzon azzal a kérdéssel, miszerint az ember által a mesterséges intelligencia segítségével létrehozott találmányok jogosultak-e szabadalmi oltalomra. Annak pontos körülhatárolása, hogy mi minősül elegendő emberi közreműködésnek ahhoz, hogy szabadalmi oltalomban részesülhessen, valószínűleg jelentős vitákat és jogi eljárásokat fog eredményezni a közeljövőben.

A CAFC döntéséből adódó további bizonytalanságok közé tartozik az MI és az MI által létrehozott találmányok szellemi tulajdonban elfoglalt helyének megtalálása, ha van ilyen egyáltalán. Ha a szabadalmi törvény a későbbiekben – akár egy kongresszusi módosítás, akár az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának a CAFC Thaler-ügyben hozott döntését vagy egy későbbi ügyet hatályon kívül helyező döntése révén – a mesterséges intelligencia feltalálóra is kiterjedne, ez kérdéseket vethetne fel azzal kapcsolatban, hogy a mesterségesintelligencia-találmányok hogyan befolyásolják a szakemberre vonatkozó szabványt. Hasonlóképpen szükség lehet arra, hogy az USPTO vagy a Kongresszus felülvizsgálja az indokolatlan kísérletezés hatókörét egy olyan mesterségesintelligencia-rendszerrel összefüggésben, amely képes erőfeszítés nélküli iteratív számításokra, és egyéb, a szabadalmi jog szempontjából alapvető kérdésekre.

Mindezek a bizonytalanságok arra utalnak, hogy az Egyesült Államok jelenlegi szabályozási és jogi keretei között nem a szabadalom a legjobb eszköz a mesterséges intelligencia által létrehozott találmányok védelmére, és a szellemi tulajdon más formáit, például az üzleti titkokat is meg kell fontolni. E kérdések ellenére, miközben a mesterséges intelligenciával kapcsolatos műszaki, szabályozási és jogi kihívások tovább fejlődnek és gyorsulnak, az Egyesült Államokban jelenleg hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé, hogy a mesterséges intelligencia nevesített feltaláló legyen, és ezért a kizárólag mesterséges intelligencia által létrehozott találmányok nem szabadalmazhatók.

Benelux államok

Egy versenytárs védjegyének Google Adwordsön (online hirdetési platformon) történő használata a Benelux államok védjegyjogszabályai szerint akkor is tiltott lehet, ha a megjelent hirdetés semmilyen módon nem említi a védjegyet.

Az ügy hátterét és az előzetes bírósági döntést az alábbiakban ismertetjük.

A *River Cruise Rotterdam* (RCR) *Spido* versenytársának SPIDO védjegyét Google Adwordsön lajstromoztatta.

A Rotterdami Kerületi Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás során megállapította, hogy a SPIDO védjegy ilyen módon történő használata védjegybitorlásnak minősül.

Ez még akkor is igaz volt, ha az így létrehozott Google-hirdetés nem tartalmazta a „spido” szót.

A hirdetés ugyanis túlságosan homályos volt az eredetét illetően. Az átlagos internetfelhasználó nehezen tudná megítélni, hogy a reklámozott szolgáltatások az RCR vagy a Spido kínálatából származnak-e, különösen azért, mert a „River Cruise Rotterdam” név nagyon is leíró jellegű.

A döntés a holland bíróságok más hasonló döntéseit követi, amelyek a Google Adwords-öket érintő előzetes döntéshozatali eljárásokban születtek.

A Spido – a SPIDO szóvédjegy és több eszközvédjegy tulajdonosa – folyami hajóutakat kínál Rotterdam kikötőjében és környékén. Az RCR a RIVER CRUISE ROTTERDAM márkanév alatt kínál azonos szolgáltatásokat. Az RCR a SPIDO kifejezést Google Adwordsként lajstromoztatta. A „spido” kifejezésre való kereséskor a Google-on a következő hirdetés jelent meg: „Rotterdami kikötői hajóút”.

A RCR más olyan hirdetéseket is használt, amelyekben a SPIDO védjegy volt látható, és elismerte, hogy ezzel védjegybitorlást valósított meg. Ez a használat azonban az eljárás megindítása előtt megszűnt. A jelen eljárás a védjegybitorlás kérdésével foglalkozott annak ellenére, hogy a SPIDO védjegy nem volt látható a reklámban.

A bíró szerint a hirdetés az Európai Bíróság (EUB, Court of Justice of the EU, CJEU) ítélezési gyakorlata alapján védjegybitorlást eredményezett. Az EUB ezekben az ügyekben kimondta, hogy egy versenytárs védjegyének Adwordsön történő használata akkor valószínűsíthető védjegybitorlás, ha a hirdetés nem, vagy csak nehezen teszi lehetővé az átlagos internetfelhasználó számára annak megállapítását, hogy az abban említett áruk vagy szolgáltatások a védjegyjogosulttól vagy a vele gazdasági kapcsolatban álló vállalkozástól, vagy éppen ellenkezőleg, harmadik személytől származnak-e. Továbbá ha egy reklám, bár nem utal gazdasági kapcsolatra, a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások származását illetően olyan homályos, hogy az általában tájékozott és észszerűen figyelmes internethasználók a reklám alapján nem tudják megállapítani, hogy a hirdető egy harmadik személy vagy egy, a védjegyjogosulthoz gazdaságilag kapcsolódó vállalkozás-e, akkor a védjegy eredetvédelmi funkciójának hátrányos befolyásolására kell következtetni.

Ezen ítélezési gyakorlat alapján a Rotterdami Kerületi Bíróság úgy ítélte meg, hogy a reklám túlságosan homályos az áruk származását illetően. Nem említi, hogy az RCR a Spido alternatívája vagy versenytársa lenne. Ez lehetetlenné (vagy legalábbis nagyon nehezzé) teszi az átlagos internethasználó számára annak megítélését, hogy a szolgáltatások az RCR-től vagy a Spidótól származnak-e. Ez különösen azért van így, mert az RCR név nagyon is leíró

jellegű. Amikor az internethasználó a „spido” kifejezésre keres rá, akkor folyami hajóutakat kínáló cégeket keres, amelyek pontosan olyan szolgáltatásokat nyújtanak, mint az RCR.

Az előzetes letiltó döntés azt a tendenciát követi, amelyet az Észak-Holland Kerületi Bíróság hasonló döntése (2020) határozott meg a hollandiai Alkmaarban található két használtruha-bolt közötti ügyben, amelyben a RATAPLAN védjegy (Benelux védjegy) Google Adwordsön történő használata a *Thrift Shop Alkmaar* (szintén leíró jellegű kereskedelmi név) révén védjegybitorlásnak minősült a hirdetés homályossága miatt. Az átlagos internetfelhasználó ugyanis azt hihette, hogy a Thrift Shop Alkmaar a RATAPLAN márkanév alatt árúsít termékeket, vagy valamilyen más módon kapcsolódik a Rataplanhoz.

A védjegy hiánya a Google-hirdetésben tehát nem jelenti automatikusan azt, hogy a Benelux államok védjegyszabályai alapján nem lehet fellépni. A leíró (kereskedelmi) névnek az állítólagos jogsértő általi használata nagyon is eredményes védjegyjogi keresetet eredményezhet a holland bíróságok előtt – ami hasznos eszköz lehet a védjegytulajdonosok számára.

Dél-Korea

A Koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal nemrégiben elkészített és közzétett egy vizsgálati útmutatót a virtuális áruk elismerési körére és hasonlóságaira a jelenlegi körülmények között. A virtuális áruk hasonlóságának virtuális térben, mint például a kiterjesztett virtuális világban, vagyis a metaverzumban történő elismerése folytán a virtuális árukra vonatkozó védjegybejelentések száma nagymértékben megnövekedett. Az útmutató 2022. július 14-én lépett hatályba.

Korábban csak a „letölthető képi programok (virtuális ruházat)”, valamint a „virtuális ruházati cikkek” és a „számítógépes programok, amelyeken virtuális árut, például ruházatot rögzítettek”, voltak elismertek a jelenlegi gyakorlat és szabályozás szerint az áruk megfelelő neveként. Azzal, hogy elismerték az áruk elnevezését „virtuális + konkrét valós áruk” formában, a bejelentők választási lehetőségeinek köre a „virtuális áruk” elnevezésének választási lehetőségével jelentősen kibővült.

Maga a „virtuális áruk” elnevezés jelenleg nem elismert megfelelő név, mert az áruk körét túlságosan homályosnak és kétértelműnek tekintik ahhoz, hogy elfogadható legyen, és az ilyen elnevezések gyakran okozhatnak a védjegyjogokkal kapcsolatos vitákat.

A „virtuális árukat” eddig a képfájlokhoz vagy a számítógépes programokhoz hasonló áruknak minősítették, és a 9. áruosztályba sorolták. Az új iránymutatás azonban a „virtuális árukat” különálló áruknak tekinti, azok a képfájloktól eltérő áruknak minősülnek, és az új iránymutatás a virtuális áruk besorolását is részletesen tartalmazza, utalva a valós áruk jellegére.

Az új iránymutatással megkísérelték megelőzni a védjegyvita előfordulását a virtuális térben, és megoldani a védjegyválasztás körének túlzott leszűkítéséből adódó nehézségeket.

Végül, elvileg a virtuális és a valós árukat egymástól eltérőként határozzák meg.

Egyesült Királyság

A) 1920-ban a Cadbury bevezette lila és aranszínű csomagolását a DAIRY MILK termékcsalád számára, amelyet a pletykák szerint Viktória királynő előtti tisztelgésnek választott. Azóta a Cadbury a lila ikonikus árnyalatát számos édességen használja. A Cadbury erőfeszítései azonban, hogy a márka lila árnyalatát, a „Pantone 2865c”-t („Cadbury-lila”) védjegyként oltalom alá helyezze, vitatott és nehézkes útnak bizonyultak. Alább a felsőbbbíróság (High Court, HC) legutóbbi döntését ismertetjük ebben a folyamatban levő történetben.

a) Az ügy háttere

2019-ben az Egyesült Királyság Szellemtulajdon-jogi Hivatala kiadta határozatát a Nestlé által az alábbi három Cadbury-védjegybejelentéssel szemben benyújtott felszólalással kapcsolatban (a bejelentések ugyanazt a színes négyzetet ábrázolták, és a 30. áruosztályba tartozó azonos, de kissé eltérő leírással rendelkező árukra vonatkoztak):

1. a 3 019 362. sz. védjegybejelentés a Cadbury lila színű, „az áruk csomagolásának teljes látható felületén alkalmazott” ('362. sz.) védjegyre vonatkozott;
2. a 3 019 361. sz. védjegybejelentés „az áruk csomagolásán alkalmazott Cadbury Purple” ('361. sz.) védjegyre vonatkozott; és
3. a 3 025 822. sz. védjegybejelentés a Cadbury Purple-re vonatkozott, de egyáltalán nem utalt az áruk csomagolására ('822. sz. védjegy).

A vizsgáló a felszólalást a '362. sz. védjegy tekintetében elutasította, a '361. és a '822. sz. védjegy tekintetében azonban helyt adott a felszólalásnak.

A '361. és a '822. sz. védjegyre vonatkozó határozat ellen a Cadbury a HC-hez fordult. Ekkor a Nestlé és a Cadbury már rendezte hosszú ideje tartó vitáját, ezért a Nestlé nem vett részt a fellebbezésben. Ehelyett a szabadalmak, formatervezési minták és védjegyek főellenőrének (Comptroller-General of Patents, Designs and Trade Marks) beavatkozása segítette a bíróságot.

b) A HC döntése

2022. július 5-én Meade bíró meghozta a HC döntését, amelyben a '822. sz. védjegy tekintetében helyt adott a fellebbezésnek, a '361. sz. védjegy tekintetében azonban nem.

Jogi érvek

A Nestlé a védjegyekről szóló 1994. évi törvény 3. szakasza (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja alapján szólalt fel a bejelentések ellen. A védjegybejelentések ezen abszolút kizáró okai a következők:

- olyan megjelölések, amelyek nem felelnek meg az 1. szakasz (1) bekezdésében foglalt követelménynek, amely szerint a megjelölésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy
  - o a lajstromban olyan módon legyen ábrázolható, amely lehetővé teszi a lajstromozó és más illetékes hatóságok, valamint a nyilvánosság számára, hogy a jogosult számára biztosított oltalom tárgyát világosan és pontosan meghatározzák; és
  - o egy vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól. A védjegy állhat különösen szavakból (beleértve a személyneveket is), mintákból, betűkből, számokból, színekből, hangokból vagy az áruk vagy azok csomagolásának alakjából;
- ne legyen megkülönböztetőképességgel nem rendelkező védjegy.

A vizsgáló határozatában és a HC-nél benyújtott fellebbezésben azonban csak a 3. szakasz (1) bekezdésének *a*) pontját alkalmazták és vizsgálták.

A jogállást mérlegelve a vizsgáló tisztviselő és Meade bíró a következő két ítélezési gyakorlatot vette figyelembe:

1. *Libertel Groep BV* kontra *Benelux-Merkenbureau*-ügy (*Libertel*-ügy)

Ez az ügy arra vonatkozott, hogy a *Libertel* lajstromoztathatja-e a narancssárga színt bármilyen színkódra való hivatkozás nélkül.

Az ítéletben az EUB úgy döntött, hogy egy szín önmagában megkülönböztetőképességgel bírhat, ha grafikus ábrázolással rendelkezik, megjegyezve, hogy:

„...ha egy szín önmagában, térben nem körülhatárolt, ... megkülönböztetőképességgel rendelkezhet ... feltéve, hogy többek között grafikusán ábrázolható világos, pontos, önálló, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon”.

Az ítélet a továbbiakban megerősítette, hogy egy szín grafikusán ábrázolható azáltal, hogy nemzetközileg elismert azonosító kóddal jelölik.

E döntés eredményeként három olyan feltételt határoztak meg, amelyek esetén egy szín önmagában védjegyként lajstromozható: *i*) ha olyan megjelölés, *ii*) amely grafikusán ábrázolható, és *iii*) amely alkalmas arra, hogy megkülönböztesse egy vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól.

2. *Cadbury Ltd* kontra *Société Des Produits Nestlé S.A.* ügy (CoA 2013-as ügy)

Ez az ügy a *Cadbury* 2 376 879. sz. védjegybejelentésével állt kapcsolatban, amely a *Cadbury Purple*-nek „az áruk csomagolásának teljes látható felületén való alkalmazására vagy a teljes látható felületen alkalmazott uralkodó szín megjelölésére” vonatkozott.

A döntésben Sir John Mummery bíró arra a következtetésre jutott, hogy az „uralkodó szín” megjelölés számos különböző vizuális forma előtt nyitott kaput, mert a kérelemben le nem írt egyéb színeket és vizuális anyagokat is magában foglalt. Ezért ez nem volt a védjegy lajstromozásához szükséges konkrét, bizonyos, önálló és pontos módon ábrázolt grafikus megjelölés.

A HC úgy ítélte meg, hogy ez nem minősül a védjegyről szóló törvény 1. szakaszának (1) bekezdése értelmében vett megjelölésnek, és ezért érvénytelen.

A '361. sz. védjegyre vonatkozó fellebbezés

A '361. sz. védjeggyel kapcsolatban Meade bíró a következő kérdést tette fel:

„Azzal, hogy a '361. sz. védjegy nem hivatkozik a csomagolásra való alkalmazás mértékére, elkerüli-e azt a problémát, amely a fellebbezési bíróság szerint a CoA 2013-ügyben a védjegyet sújtotta?”

A CoA 2013-ügyet vizsgálva Meade bíró megállapította, hogy a lajstromozhatósághoz a védjegynek meg kell felelnie a világos, pontos, önálló, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és tárgyilagos jelleg tesztjeinek, és hogy a színkódra való hivatkozás elegendő lehet ezen tesztek teljesítéséhez.

A '361. sz. védjegy leírása a Cadbury Purple „csomagolóárakra történő alkalmazására” vonatkozott. A vizsgáló úgy találta, hogy ez a leírás túl tág, és nem tartalmazott semmilyen korlátozást, például a teljes felületre vagy annak túlnyomó részére való korlátozást, ezért a 2013. évi CoA 2013-ügyben részletezett többszörös formák kérdését vetette fel.

Meade bíró egyetértett a vizsgáló indokolásával, és továbbment, kijelentve, hogy ez rozszabb, mint a CoA 2013-ügyben vizsgált megfogalmazás, mondván:

„A CA által többszörös formanyomtatványok engedélyezése és a kifogásolhatóan kétértelműnek tartott megfogalmazás eltávolítása legfeljebb kozmetikai jellegű, és nem segít. Megőrzi az alkalmazási körrel kapcsolatos összes gyakorlati problémát, és még többet is hozzáad.”

A '822. sz. védjegyre vonatkozó fellebbezés

A '822. sz. védjeggyel kapcsolatban Meade bíró a következő kérdést határozta meg:

„A '822. sz. védjegy, amely az általam „Libertel-formának” nevezett formában van (azaz a Pantone-jelölés által meghatározott szín önmagában, de a használat módjára való hivatkozás nélkül), alkalmas-e arra, hogy megjelölés legyen, vagy ez is a CA által megállapított problémákba ütközik?”

A vizsgáló ugyanazt az érvelést alkalmazta, mint amit a '361. sz. védjegy esetében, vagyis azt, hogy a leírás nem jelölte meg a használatra vonatkozó korlátozásokat, ezért a védjegy nem lajstromozható.

Meade bíró arra a következtetésre jutott, hogy ez a döntés téves volt, mert a bejelentés fogalmilag egyetlen dologról szól: a Cadbury Purple-ről, és ez jelentősen különbözik a '361. sz. védjegy esetében használt leírástól, amely a védjegy többféle formáját tette lehetővé. Hivatkozott a Libertel-formára, amely lehetővé tette, hogy a szín „önmagában” megkülönböztetőképességgel rendelkezzen.

Meade bíró a továbbiakban kifejtette, hogy a szín használata különböző összefüggésekben, például csomagolás vagy reklámozás esetén azonos lenne, és hogy nincs többértelműség egy olyan megjelöléssel kapcsolatban, amely önmagában egyetlen szín.

Továbbá a hivatal azon állítására, hogy a Libertel-formanyomtatvány szerinti védjegyek csak „megfelelő körülmények között” megengedettek, Meade bíró kijelentette, hogy „ha a Cadbury körülményei nem megfelelők, nem látom, hogy bármely más kérelmező hogyan járna jobban”.

c) Következtetések

A '312. sz. és a '822. sz. védjegy közötti különbségtétel során Meade bíró hangsúlyozta, hogy a többértelműség megengedése egy védjegyben tisztességtelen versenylőnyt eredményezne a védjegybejelentő számára. Ha egy védjegyet kétértelműen jegyeznek be, az negatív hatással lenne a versenytársak kereskedelmi képességére, mert nem tudnának a lajstromra támaszkodni, hogy megértsék a lajstromozás teljes hatályát és terjedelmét. A gyakorlati szakemberek számára ezt a CoA 2013-as ügy mérlegelésekor és alkalmazásakor kulcsfontosságú szempontként kell felismerni.

Döntésében Meade bíró tisztázta azt az álláspontot, hogy a használat leírása nélküli színes védjegyek megfelelhetnek a védjegyekről szóló törvény 1. szakasza (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. A védjegybejelentők számára azonban továbbra is jelentős akadályt jelent annak bizonyítása, hogy a szín „önmagában” megkülönböztetőképeséget szerzett a fogyasztók tudatában. A Cadbury helyzete egyedülálló volt, mert márkajelzésének közepontjában több mint egy évszázadon keresztül a nemzetközileg elismert színekódot használta.

Továbbá Meade bíró elismerte, hogy következtetése „nem segít abban a nagyon nehéz munkában, amely a 3. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti tényleges megkülönböztetőképeség értékeléséből adódik”, amellyel az eljárás során nem foglalkoztak.

Ez a döntés további iránymutatást nyújt a színek önmagukban történő értékeléséhez, azonban a színes védjegyeket bejelentők számára továbbra is számos kihívás marad.

B) A fellebbezési bíróság (Court of Appeal, CA) helybenhagyta a HC döntését a híres „csokoládés teáskanna”-ügyben (*Illumina* kontra *MGI*-ügy). A fellebbezés tárgyát nem képezték azok a kielégítő kinyilvánításra vonatkozó kérdések, amelyeket *Birss* bíró használt a „fontos tartomány” tárgyalásakor a csokoládés teáskanna analógiájának használatához, sem a legfelsőbb bíróság (Supreme Court, SC) *Regeneron* kontra *Kymbab*-ügyben hozott döntésében meghatározott elvek finomításához. A döntés azonban minden ágazatban érdekes az ügyfelek számára, mert azzal foglalkozik, hogy két ismert jellemző kombinációja lehet-e feltalálói jellegű, és némi gyakorlati útmutatást nyújt a fellebbezési eljárásra vonatkozóan.

a) *Tények*

Az *Illumina Cambridge Ltd* (Illumina) olyan szabadalmak jogosultja, amelyek a DNS-szekvenálás „szintézissel történő szekvenálás” néven ismert módszerére vonatkoznak. Az Illumina öt ilyen szabadalom érvényesítését kérte a *Latvia MGI Tech SIA* és a *Beijing Genomics Institute Group* (együttesen: MGI) ellen azon az alapon, hogy az MGI által az Egyesült Királyságban értékesített szekvenálórendszerek bitorolták az Illumina szabadalmait. E szabadalmak mindegyike módosított molekulák és fluoreszcens színezékek használatára vonatkozott a szintézissel történő szekvenálás során olyan körülmények között, amikor más szekvenálási eljárások nem adtak kielégítő eredményeket.

2021. január 20-án a HC bírójája, Birss bíró úgy ítélte meg, hogy az Illumina DNS-szekvenálási technológiára vonatkozó négy szabadalma érvényes és bitorolt volt, és a bíró elutasította az MGI azon érveit, hogy a szabadalmak nyilvánvalók vagy elégtelenek voltak. Egy ötödik szabadalom érvénytelennek minősült, és nem képezte a fellebbezés tárgyát.

Az SC döntésében Birss bíró a *Regeneron* kontra *Kymab*-ügyben hozott döntésben kifejtett több elvet általánosabbra „fogalmazott át”, és ezzel megerősítette, hogy a *Regeneron* ki-elégítő kinyilvánítási elvei a termékek mellett a szabadalmazott eljárásokra is vonatkoznak.

Az MGI megfellebbezte Birss bíró döntését a CA-nál. Ez lehetőséget adott arra, hogy megtámadják Birss bíró elégséges kinyilvánításra vonatkozó döntését, az ilyen tárgyú megállapításokat azonban nem fellebbezték meg. Ehelyett az MGI az elsőbbségre és a kézenfekvőségre vonatkozó megállapításokat támadta meg.

b) *A döntés*

2021. december 17-én a CA (Lord Arnold, Nugee és Warby bíró) egyhangúlag elutasította az MGI fellebbezését valamennyi alapon, Arnold bíró ítéletével.

Pusztá szókapcsolat, vagy ismert jellemzők feltalálói kombinációja?

A szókapcsolatra vonatkozó érvek a közelmúltban néhány ügyben felmerültek, köztük például a *Nicoventures* kontra *Phillip Morris*-ügyben, és az ítélkezési gyakorlat várhatóan továbbfejlődik ezen a területen.

Az ütköztetés elve az, hogy nem lehet érvényesen hivatkozni két olyan jellemző „puszta ütköztetésére”, amelyek mindegyike régi vagy nyilvánvaló. Az elvnek hosszú története van, amelyet Lord Tomlin 1935-ben a *British Celanese* kontra *Courtaulds*-ügyben fejtett ki, mondván:

Az elfogadott jog szerint a régi egész számok pusztá egymás mellé helyezése úgy, hogy mindegyik a saját funkcióját a többitől függetlenül látja el, nem szabadalmazható kombináció, de ha a régi egész számok együtt valamilyen működő kölcsönhatást fejtenek ki, amely új vagy továbbfejlesztett eredményt hoz, akkor az egész számok egymás mellé helyezése által létrehozott működő kölcsönhatás gondolata szabadalmazható tárgy.

Az Illumina egyik szabadalmát a tárgyaláson és a fellebbezés során is vitatták mint két régi jellemző „puszta szókapcsolatát”. Ennek az érvelésnek az volt az alapja, hogy a bejelentett találmány két elemet tartalmazott, de a leírásban semmi nem utalt arra, hogy ezek az elemek bármilyen nem nyilvánvaló módon kölcsönhatásba léptek volna egymással.

Arnold bíró áttekintette az ítélezési gyakorlatot, és egyetértett Birss bíróval abban, hogy a találmány nem puszta szókapcsolat. Kiemelte a műszaki szövegösszefüggés fontosságát annak megítélésakor, hogy egy szabadalom egyszerű szókapcsolatnak minősül-e. Arnold bíró megjegyezte, hogy a HC bírója megállapította, miszerint a szakértőcsoport a közös általános ismereteik alapján tudta, hogy a bejelentett molekulákat alkotó építőelemek egymáshoz kapcsolódva kedvezőtlen kölcsönhatásba léphetnek, de nem tudta előre megjósolni, hogy ez a kedvezőtlen reakció bekövetkezik-e. A szabadalom azonban nem mutatott ki ilyen káros reakciót. A CA ezért úgy ítélte meg, hogy a szabadalom egyetlen találmányt igényelt, amely a technika állása szerint nem jelent nyilvánvaló műszaki hozzájárulást.

A kézenfekvőség

Az MGI vitatta Birss bíró azon megállapítását, hogy a szabadalmak nem voltak kézenfekvők. A CA egyetértett az eljáró bíróval abban, hogy egy korábbi, „Zavgorodny” nevű kutatási tanulmány, amely bizonyos DNS-hez kapcsolódó molekulák szintézisét vizsgálta, nem ugyanarra a műszaki területre tartozik, mint a perbeli szabadalmak. Úgy ítélte meg, hogy a közismert általános ismeretek fényében az e dolgozatban foglalt megállapítások „olyasvalamit jelentenek, amit hozzá lehet adni a szerves kémia általános eszköztárához”, de ez nem teszi kézenfekvővé a szabadalmakat, mert a dolgozat nem ugyanazon műszaki területhez tartozik.

Arnold bírónak különös nehézségei voltak az MGI kézenfekvőségi kifogásával azon az alapon, hogy „ez pusztán a bíró értékelésének kifogásolását jelenti, anélkül, hogy bármilyen elvi hibát állapítana meg a bíró részéről”.

Mint ilyen, a CA döntése komoly emlékeztetőül szolgál arra, hogy a fellebbviteli bíróság általában vonakodik eltérni az elsőfokú ítéletben hozott döntéstől, kivéve ha olyan azonosítható jogi vagy elvi hibák állnak fenn, amelyek erre okot adnak. Ez különösen igaz a kézenfekvővé válás kérdésének vizsgálatakor, amikor – amint Arnold bíró kiemelte – az eljáró bírónak lehetősége volt meghallgatni és mérlegelni az összes bizonyítékot és érvet, beleértve a szakértő tanúk keresztkérdéseit is, a fellebbviteli bíróságnak pedig nem.

Ezt a tényezőt felismerve Arnold bíró a következőket állapította meg.

A kézenfekvővé válás többtényezős értékelést foglal magában, és ezért a bíróságnak nem indokolt beavatkoznia, ha a bíró nem követett el jogi vagy elvi hibát ... Ez különösen igaz arra tekintettel, hogy a döntést egy tapasztalt szabadalmi szakértő bíró hozta meg, miután meghallgatta a terület szakértőinek részletes szóbeli bizonyítékait.

Így a CA nem győződött meg arról, hogy Birss bíró elvi hibát követett volna el, vagy hogy tévesen tájékozódott volna a vonatkozó jogi próbát illetően. Végeredményben a CA megállapította, hogy a HC bírāja nem követett el hibát a nyilvánvalóvá válás értékelése során.

Az elsőbbség

Az MGI a nyilvánvalósággal kapcsolatos elsőbbségi érvelést is felhasznált. Az MGI első fokon azzal érvelt, hogy ha a bejelentett találmányok nem nyilvánvalók a Zavgorodnyval szemben, akkor nem jogosultak a nagy-britanniai szabadalmi bejelentésből származó elsőbbségre. Ennek alapja az volt, hogy egy szakértőcsapat a nagy-britanniai szabadalmi bejelentés elolvasása után műszaki szempontból nem lett volna tájékozottabb, mint a Zavgorodny. Birss bíró nem értett egyet az MGI-vel.

A fellebbezésben az MGI azzal érvelt, hogy Birss bíró elsőbbséggel kapcsolatos érvelése nincs összhangban a kézenfekvőséggel kapcsolatos érvelésével, illetve fordítva. A CA azonban helybenhagyta Birss bíró megállapítását.

A CA úgy ítélte meg, hogy a nagy-britanniai bejelentés bizonyos elemei több műszaki információt szolgáltatottak, mint a Zavgorodny, beleértve például a megfelelő kísérleti körülményekre vonatkozó részleteket. A bíróság megállapította, hogy ez arra készítette volna a szakembercsoportot, hogy valószínűsítse, miszerint a bejelentett vegyületek rendelkeznek az igényelt hasznossággal.

c) Megjegyzés

Tekintettel az elsőfokú döntés hatására, amely elősegítette a kellő kinyilvánításra vonatkozó jog fejlődését, talán nem meglepő, hogy a CA döntése jóval kevesebb hullámot vetett. Mindazonáltal fontos emlékeztetőül szolgál a szabadalmi ügyvivők, valamint a vállalkozások számára arról, hogy mi a CA feladata, amikor az eljáró bíró érvelését vizsgálja, valamint annak fontosságáról, hogy a fellebbezési eljárásban a megfelelő eljárási lépéseket tegyék meg annak érdekében, hogy a kívánt érveket lehessen előterjeszteni.

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

A) a) Az ügy háttere

A vizsgálóosztály elutasította a 11760635.0 sz. szabadalmi bejelentést, mert a grafikus felhasználói felület biztosításának módszerére vonatkozó igénypontok nélkülözték a feltalálói tevékenységet. A bejelentő fellebbezett az elutasító határozat ellen azzal érvelve, hogy az abban foglalt érvelés az igénypontok helytelen értelmezésén alapszik, egyes pontokban nem volt megalapozott, és az állítólagos általános ismertségre a vizsgálóosztály nem szolgáltatott bizonyítékot.

A fellebbezési tanács arról tájékoztatta a fellebbezőt, hogy a vizsgálóosztály feltalálói tevékenységre vonatkozó érvelése „alapvető hiányosságokat” mutat, és hogy az ügyet vissza kívánja utalni további eljárás lefolytatása céljából. Válaszában a fellebbező ezenfelül kérte a fellebbezési díj legalább részleges visszatérítését, tekintettel a visszautalás indokaként megjelölt alapvető hiányosságokra.

Ezt követően a tanács az ügyet az elsőfokú eljárásban talált alapvető hiányosság miatt visszautalta a vizsgálóosztálynak.

b) A fellebbező érvei

A fellebbező álláspontja szerint a tanács közlése, amely szerint a vizsgálóosztály feltalálói tevékenységre vonatkozó érvelése „alapvető hiányosságokat” mutat, az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 103. szabály (1) bekezdésének *a*) pontja alapján teljes visszatérítést indokolna, mert lényeges eljárási szabálysértés történt („A fellebbezési díjat teljes egészében vissza kell téríteni, ha közbelső felülvizsgálatra kerül sor, vagy ha a fellebbezési tanács a fellebbezést elfogadhatónak ítéli, feltéve, hogy a visszatérítés lényeges eljárási szabálysértés miatt méltányos”). Különösen figyelembe veendő, hogy az engedélyezési eljárás már majdnem kilenc éve tart, és a fellebbezőnek sok időt és erőfeszítést kellett befektetnie ahhoz, hogy „a jelenlegi szakaszba” jusson.

A tanács úgy ítélte meg, hogy a vizsgálóosztály érvelésének hiányosságait inkább a nem megfelelő megfogalmazás és a téves megítélés, mint az ESZE 103. szabály (1) bekezdésének *a*) pontja értelmében vett lényeges eljárási szabálysértés okozta.

c) A fellebbezési tanács döntése

A tanács megállapította, hogy a fellebbező sem a fellebbezésben, sem a fellebbezés indoklásában nem hivatkozott lényeges eljárási szabálysértésre. A fellebbezési tanácsok működési szabályzatának 15. cikk (1) bekezdése szerinti közlésben a tanács alapvető hiányosságokat állapított meg a feltalálói tevékenység értékelésének kiindulópontjával kapcsolatban, de nem következtetett arra, hogy lényeges eljárási szabálysértés történt. A fellebbező sem szolgáltatott további indokolást arra vonatkozóan, hogy miért lenne méltányos a fellebbezési díj visszatérítése az ESZE 103. szabály (1) bekezdésének *a*) pontja szerint.

A fellebbező azzal érvelt, hogy a vizsgálóosztály nem indokolta meg, miszerint a megátadott határozatban szereplő F1 jellemzőt miért tekintette az általános ismeretek részének, és azt sem, hogy a szakembert milyen körülmények vezették e jellemző kiválasztására. A fellebbező számos döntésre hivatkozott. A vizsgálóosztály a határozat 11.2. pontjában az F1 jellemzőt egyedüli megkülönböztető jellemzőként azonosította, majd megállapította, hogy „a szakember számára [csupán] egy közös jellemző értékének kiválasztása volt érdekes, amit a körülményeknek megfelelően és minden különleges műszaki hatás nélkül lehet megtenni”. A vizsgálóosztály a fellebbezést követő határozatának 11.3. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett módszer nélkülözötte a feltalálói tevékenységet.

A fellebbezési tanács megjegyezte, hogy a vizsgálóosztály szerint az F1 jellemző csupán a kívánt adatok egy részhalmazára utal, amelyet egy további kérdés létrehozásához használnak. A vizsgálóosztály arra a következtetésre jutott, hogy nincs szükség dokumentációs bizonyítékra ahhoz, hogy egy szakember képes legyen a rendelkezésre álló adatokból a kívánt adatokat kiválasztani egy további kérdéshez. A fellebbezési tanács úgy értelmezte a vizsgálóosztály érvelését, beleértve azt a kijelentést, amely szerint nincs „különleges műszaki hatás”, hogy az F1 egyetlen megkülönböztető jellemzőként nem műszaki jellegű. A tanács véleménye szerint a „különleges műszaki hatás” kifejezés ebben az összefüggésben kétértelmű lenne, és nem értett egyet azzal, hogy az F1 lenne az egyetlen megkülönböztető jellemző, sem azzal, hogy az F1 jellemzőnek nincs műszaki hatása az igényelt eljárással kapcsolatban.

A tanács azonban úgy ítélte meg, hogy a vizsgálóosztály érvelésének hiányosságai inkább nem megfelelő fogalmazásnak és téves megítélésnek tekintendők, semmint az ESZE 103. szabálya (1) bekezdésének *a*) pontja értelmében vett lényeges eljárásiszabály-sértésnek. Ugyanez mondható el a feltalálói tevékenységre vonatkozó érveléssel kapcsolatos kérdésekre is: bár a tanács nem értett egyet a megtámadott határozat indokolásával, nem vélte úgy, hogy annak hiányosságai lényeges eljárásiszabály-sértést valósítanak meg.

Ami az eljárás hosszát illeti, a fellebbező nem indokolta, hogy a késelemek bármelyike miért alapozná meg az ESZE 103. szabály (1) bekezdésének *a*) pontja szerinti visszatérítést. A tanács az ügy előzményeit értékelve úgy vélte, hogy az eljárás egyik lépése sem volt indokolatlanul hosszú. A vizsgálóosztály minden egyes lépést időben megtett, és nem tett szükségtelen lépéseket. Így a tanács nem látott olyan eljárási lépést, amelyet a vizsgálóosztály indokolatlanul késleltetett volna.

Következőképpen nem látta indokoltnak, hogy az ESZE 103. szabálya (1) bekezdésének *a*) pontja alapján a teljes visszatérítés iránti kérelemnek helyt adjon, de megerősítette, hogy a felperes az ESZE 103. szabálya (4) bekezdésének *c*) pontja alapján részleges visszatérítésre jogosult, amennyiben szóbeli eljárásra nem kerül sor. A felperes kijelentette, hogy nincs szükség szóbeli eljárásra a teljes visszatérítés kérdésének további megvitatásához.

B) Az európai szabadalmi rendszer felhasználói ismerik az ESZH 10 napos szabályát. Ez egy olyan jogi fikció, amelynek értelmében az ESZH hivatalos közleményeit általában úgy kell tekinteni, hogy azokat a címzettnek a keltezésüktől számított 10 nap elteltével kézbesítették. Sok esetben a határidők számítása szempontjából a 10 napos időszak vége a mérvadó, még akkor is, ha a közleményt ezt megelőzően kapták meg. Noha nem teljesen pontos, egyes felhasználók szokás szerint a 10 napot az ESZH közleményeire való válaszadás „türelmi idejének” tekintik.

Bár ez a szabály eredetileg a postai úton érkező dokumentumok késedelmes kézhezvételének figyelembevételére szolgáló „puffer” volt, azóta is alkalmazandó, még akkor is, amikor az ESZH egyre inkább az elektronikus kommunikáció felé mozdult el. Most azonban úgy tűnik, hogy ez megváltozik.

Az ESZH szabadalomjogi bizottságának 2022. május 12-én tartott ülésén előzetesen jóváhagyták a 10 napos értesítési szabály „elhagyására” vonatkozó javaslatot, amelyet még jóvá kell hagyni az igazgatótanács egy következő ülésén. A javasolt módosítás eltörli a 10 napos szabályt, függetlenül attól, hogy a közléseket elektronikusan vagy postai úton kézbesítik.

Ez lényegében azt jelenti, hogy az ESZH értesítésre vonatkozó rendelkezései összhangba kerülnek a PCT-vel, így a közlés időpontja az értesítés időpontjának minősül majd, és az alkalmazandó határidő lejártának meghatározásakor ez lesz az irányadó. A közlések késedelmes kézbesítése elleni védekezésként az ESZH intézkedéseket javasolt a határidők meghosszabbítására azokban az esetekben, amikor a dokumentum kézbesítése vitatott, és megállapítható, hogy a dokumentumot a címzettnek több mint hét nappal a rajta szereplő dátum után kézbesítették. Ebben az esetben az ESZH-ra hárul annak megállapítása, hogy a dokumentumot ténylegesen mikor kézbesítették, ellentétben a PCT-vel, amely a késedelmes kézbesítés bizonyítását a bejelentőre terheli.

A 10 napos szabály eltörlésére irányuló javaslat egy szélesebb körű stratégia része, amely a szabadalom megadására irányuló eljárás digitális átalakítását támogatja. A változtatások azt is elismerik, hogy a gyors postai szolgáltatások és az elektronikus kommunikáció mai valósága nagyban különbözik attól a papíralapú világtól, amelyen az ESZE nagy része alapul.

Más javasolt változtatások lehetővé teszik, hogy a korábbi technika állását ne papíron, hanem online továbbítsák a bejelentőknek, elismerve, hogy az ilyen hivatkozások nem mindig egyszerű írásos dokumentumok, hanem lehetnek multimédiás formátumúak is. Az ESZH javasolja továbbá a szabadalmi bejelentési dokumentumok formátumára vonatkozó szabályok átdolgozását is, hogy enyhítse a papír méretére, minőségére és formázására vonatkozó számos (ma már nagyrészt elavult) követelményt, amelyeket a nyomtatott formában benyújtott dokumentumokhoz terveztek. Különösen a rajzokra vonatkozó szabályok módosításai utalnak arra, hogy az ESZH a jövőben lehetővé teheti a bejelentők számára a színes rajzok benyújtását, ami számos műszaki területen nagyon üdvözlendő változás lenne a bejelentők számára.

C) Az ESZH-nál szabadalmi bejelentéseket benyújtó bejelentők és képviselőik számára gyakran nehézséget jelentett és jelent az ESZH fellebbezési tanácsainak az a kívánsága, hogy a bejelentés leírását az engedélyezett igénypontokkal összhangban módosítsák. Ilyen vonatkozásban reményt keltő volt az egyik 2021 decemberében közzétett, T 1989/18 sz. döntése, amelyben úgy ítélte meg, hogy ennek a követelménynek nincs jogalapja. Ez a döntés ellentmondott a fellebbezési tanácsok korábbi döntéseinek, például a T 1808/06 sz. döntésnek, amelyre az ESZH irányelveinek megfogalmazása elsősorban épült, és amely szerint a leírást úgy kell kiigazítani, hogy alátámassza az igénypontokat.

A 2022. április 28-i, T 1444/20 sz. döntés idézi a T 1989/19 sz. döntést, és egyetértéssel, hogy a leírásban a „találmány konkrét megvalósításai”-ként megjelölt „igénypontoszerű záradékokat” nem kell törölni ahhoz, hogy az igénypontok megfeleljenek az ESZE 84. cik-

kének (lásd az indokolás 2.4. pontját, amely szerint „A találmány konkrét megvalósításai” címszó alatt a leírásban szereplő számozott megvalósítások ... nem tévesztendő össze az igénypontokkal, mert nyilvánvaló, hogy azok a leírás szövegének részét képezik, és nincsenek is igénypontokként megjelölve”). Ebben az esetben tehát a konkrét megvalósítások nem eredményezték a tényleges igénypont egyértelműségének hiányát, és nem kellett őket eltávolítani.

Egy nemrégiben hozott, a T 1024/18 sz. döntés visszatér a leírás módosításának témájára. Ez az első döntés ezen a területen a T 1989/18 sz. döntés óta, és valójában az első, amely a T 1989/19 sz. döntésre hivatkozik. Úgy tűnik, hogy ez az új döntés visszalépést jelent a T 1989/18-as döntéshez képest – a leírásmódosítások követelménye valószínűleg megmarad.

A döntés annak ellenére született, hogy az elővizsgálók jellemzően ragaszkodtak ahhoz, hogy a szabadalmi bejelentés megadásához való hozzájárulás előtt megtörténjen a leírás módosítása, annak ellenére, hogy az ESZH vizsgálati iránymutatásainak 2021. márciusi felülvizsgálata megváltoztatta azt, hogy az elbírálóknak milyen mértékben kell elvárniuk a leírás módosítását (lásd pl. a H-V, 2.7. és az F-IV, 4.3. pontot). Az iránymutatást 2022 márciusában ismét felülvizsgálták, ami némileg egyértelműbbé tette a várható módosításokat, de a 2021-es iránymutatáshoz képest nem változtatta meg lényegesen a követelményeket.

Az iránymutatás módosításai és az elővizsgálók szigorú ragaszkodása miatt azok betartásához megnőtt a leírás igénypontoknak megfelelő módosításához szükséges gondosság és figyelem, ami növelte a szabadalmi ügyvivők munkaterhelését, és ezt követően természetesen az ügyfelek költségeit is. A T 1989/18. sz. ügyben hozott döntés ezért némi reményt adott arra, hogy az elbírálók talán nem fogják olyan szigorúan betartani az új irányelveket, és ez mind az ügyvivők, mind a bejelentők tehermentesítését eredményezhetné.

A T 1024/18 sz. ügyben azonban az EP 2609899 sz. bejelentést elutasították, mert a fellebbezésben nem nyújtottak be módosított leírást az engedélyezett módosított igénypontokkal együtt. A fellebbezési tanács ebben az ügyben úgy ítélte meg, hogy az ESZE 84. cikke megköveteli, hogy a leírás végig összhangban legyen az igénypontokkal oly módon, hogy az igénypontokat a leírás egésze alátámassza, és úgy tűnik, hogy a T 1024/18 sz. ügyben eljáró tanács szerint a T 1989/19 sz. ügyben eljáró korábbi tanács nagyobb hangsúlyt fektetett az ESZE 84. cikkének egyértelműségére, mint annak támogatására.

Érdekes megjegyezni, hogy a két döntést már az ESZH is eltérően kezelte. A T 1989/18-as döntés „D” terjesztést kapott (azaz nem osztották szét más tanácsok között), és nem jelent meg „kiválasztott döntés”-ként a tanácsok honlapján, míg az 1989/18-as döntés „C” terjesztést kapott (szétosztották más elnökök között), és a honlapon „kiválasztott határozat”-ként szerepel. Ez az eltérő bánásmód utalhat az ESZH-nak a témához való hozzáállására – arra, hogy a T 1989/18-as döntés csupán egy kis csavart labda az eljárásban, és hogy a T 1024/18-as döntés megerősíti az előtte hozott határozatokat, amelyekben úgy ítélték meg, hogy a leírást a megengedett igénypontokkal összhangban módosítani kell.

Sőt, két későbbi döntés is ezt látszik alátámasztani. A T 0120/20 sz. ügyben az alperes (a szabadalom jogosultja) azzal érvelt, hogy a T 1989/18 sz. ügyet követően az ESZE-ben nincs olyan általános rendelkezés, amely megkövetelné a leírás kiigazítását. A tanács azonban elutasította ezt az érvelést, és kijelentette (a döntés 10.2. pontjában), hogy nem követi a T 1989/18-as döntést, hanem a T 1024/18-as döntéssel ért egyet. Ezen túlmenően, bár nem hivatkozott kifejezetten sem a T 1989/18-as, sem a T 1024/18-as döntésre, a T 2613/18-as döntésben úgy ítélte meg, hogy a leírással összeegyeztethetetlen igényt az ESZE 84. cikke szerint nem támasztja alá a leírás (lásd a döntés 2.1.1. pontját), ami arra utal, hogy a tanácsok általában véve inkább a T 1024/18-as döntést követik, mint a T 1989/18-ast.

Tekintettel a folyamatos konfliktusra és a téma iránti figyelemre, várhatóan több olyan döntés is születik majd, amely a T 1989/18-as és a T 1024/18-as döntést idézi, és tovább tárgyalja a kérdést. Az is lehetséges, hogy a kérdés az ESZH felhasználói felülvizsgálatai során a vizsgálati iránymutatások felülvizsgálati folyamatának részeként vita tárgyát fogja képezni, és idővel a kérdés rendezése érdekében a Bővített Fellebbezési Tanács elé kerül.

D) A DABUS decemberi fellebbezési tárgyalásán hozott döntést követően az ESZH 2022. júliusban közzétette a részletes indokolást tartalmazó hivatalos döntést. A fellebbezési tanács által a decemberi meghallgatás előtt kiadott előzetes véleményhez képest nem sok meglepetés történt. Emlékeztetőül: a döntés a feltalálói megnevezés benyújtásának formai követelményére vonatkozott, valamint – ha nem a bejelentő a feltaláló – arra, hogy a bejelentő hogyan szerezte meg a bejelentési jogot (például munkaviszony vagy megállapodás útján). A fellebbezési tanácsnak két kérelmet kellett megvizsgálnia: 1. az eredetileg benyújtott feltalálói megnevezést, amely a DABUS néven említett gépet nevezi meg feltalálóként, és 2. egy nyilatkozatot arról, hogy nincs ember feltaláló, és hogy a bejelentő a szabadalom megadásához való jogot a DABUS tulajdonosaként szerezte meg. A tanács mindkét kérelmet elutasította: nincs olyan probléma az átláthatósággal vagy a méltányossággal kapcsolatban, amelyet orvosolni kellene, és nincs indok arra, hogy a tanács figyelmen kívül hagyja az ESZE követelményeit.

A főkérelemről, hogy a DABUS-t meg lehessen feltalálóként nevezni, a tanács megállapította, hogy mind a szó egyszerű jelentése, mind az ESZE vonatkozó rendelkezései szerint a feltalálónak személynek kell lennie. Egy gép nem lehet feltaláló. Ezért a DABUS nem nevezhető meg feltalálóként. Az átláthatóság és az ahhoz fűződő közérdek, hogy a feltaláló személye megismerhető legyen, nem jön szóba. A feltaláló ugyanis minden esetben kérheti, hogy adatait az ESZH tartsa titokban.

A tanács ezután rátért arra a másik kérelemre, amelyben a fellebbező a feltalálói megnevezésben jelezte, hogy nincs emberi feltaláló, mert a találmányt gép készítette, és kifejtette, hogy a bejelentő a DABUS birtokosaként jogosult a szabadalom megadására. A fellebbező azzal érvelt, hogy mivel nincs feltaláló, ezért a feltalálói nyilatkozatban sem kell feltalálót megnevezni. A tanács egyetértett ezzel a megállapítással, de megjegyezte, hogy továbbra is

meg kell jelölni, hogy a bejelentő hogyan szerzett jogot a szabadalom megadására, mert a bejelentő és a feltaláló nem azonos. A bejelentő azonban csak úgy szerezheti meg ezt a jogot a feltalálótól, ha a feltaláló jogutódja. Mivel nem volt feltaláló, a megfelelő követelmény nem teljesült.

Az ESZH a mérlegelés érdekében két lehetséges kifogást vett figyelembe a bejelentő megállapításaival szemben. Az első az volt, hogy a döntés eredményeként vannak olyan találmányok, amelyek megfelelnek az ESZE anyagi jogi követelményeinek, különösen az újdonságnak és a feltalálói tevékenységnek, de nem szabadalmazhatók. A fellebbezési tanács úgy találta, hogy itt valóban ez a helyzet. Ennek oka, hogy az európai szabadalmi rendszerben nem játszik szerepet egy találmány megalkotási módja. Lehetnek olyan szabadalmazható találmányok (az ESZE 52. cikke), amelyekre az ESZE 60. cikke nem biztosít szabadalmi jogot. A második lehetséges ellenvetés az volt, hogy a nem feltaláló bejelentőre vonatkozó követelmény, miszerint meg kell jelölnie, hogy a szabadalom megadásához való jog hogyan keletkezett, formális jellegű. Azt lehet mondani, hogy ez a formai követelmény nem szolgál célt, ha nincs feltaláló. Ebből következik, hogy a tanács úgy ítélné meg, miszerint a jogalkotó ezt a követelmény olyan helyzetekre kívánta alkalmazni, amikor van emberi feltaláló, és ezért úgy dönthetne, hogy nem alkalmazható olyan helyzetekre, amikor nincs feltaláló.

A tanács úgy találta, hogy mindkét kifogás közös gyenge pontja az, miszerint a tanácsnak teljesen figyelmen kívül kellene hagynia az ESZE egyik alaki követelményét. Ebben az esetben a tanács erre nem volt hajlandó. Először is azért, mert nem merül fel az egyenlő bánásmód, az átláthatóság vagy a méltányosság problémája, mivel a gépi úton létrehozott találmányok szabadalmi oltalma az ESZE értelmében mindenképpen rendelkezésre áll. A bejelentő megjelölhetné magát feltalálóként, és az átláthatóság és a méltányosság érdekében a bejelentés leírásában kifejthetné, hogy a találmány hogyan jött létre. Ez megtehető az ESZE bármely rendelkezésének megsértése nélkül. Másodszor, a jogalkotó feladata, hogy értékelje az ESZE-t, és megállapítsa, hogy van-e valódi probléma. Lehetnek különböző megoldások, és nem a tanács feladata, hogy kiválasszon egyet.

A fellebbezést elutasították. Mi lesz tehát a következő lépés? A DABUS saját szabadalmi bejelentést nyújt be bejelentőként? Ez még nem derült ki. Addig is, az ESZH eljárási jogának kedvelői számára a döntés olyan finomságokat tartalmaz, mint például, hogy mi történik, ha egy bejelentés megszűnik, majd a szóbeli fellebbezési tárgyalás és az írásbeli döntés között újraéled, harmadik fél által eljárási kérdésekkel kapcsolatban tett észrevételek elfogadhatóságát kell eldönteni, állítólag különböző eljárási jogsértések történtek és még sok más. Ami a mesterséges intelligencia által létrehozott találmányokat illeti, a tanács érvelése azt sugallja, hogy ez talán mégsem jelent problémát, amíg egy ember valamilyen módon részt vesz az eljárásban.

E) Korábban már tárgyaltuk a hihetőség fogalmát és azt, hogy mennyi kísérleti adatra van szükség a szabadalmi bejelentésekhez Európában, ami mind a kielégítő kinyilvánítás, mind a feltalálói tevékenység szempontjából fontos. Ideális esetben egy bejelentés minden fontos adatot tartalmaz a benyújtott formában. Ez azonban nem mindig lehetséges, különösen akkor nem, ha az eljárás során a technika akkori állása szerinti új adatokat találnak, amelyek a feltalálói tevékenység alátámasztása érdekében új összehasonlító adatokat igényelnek (lásd az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2022. áprilisi számának 189–190. oldalát).

Az ESZH által a későn benyújtott bizonyítékok (pl. az eredeti bejelentésben nem szereplő kísérleti adatok) értékelésére alkalmazott megközelítést jelenleg az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsa vizsgálja a G2/21-es beadvány keretében A Bővített Fellebbezési Tanács 2022. november 24-én tárgyalta a G2/21-es beadványt (erről lapzártáig nem kaptunk hírt), de előtte kiadott egy előzetes (és nem kötelező erejű) véleményt.

Az eléterjesztett három kérdés a következőképpen foglalható össze:

1. Figyelmen kívül kell-e hagyni a hatást igazoló bizonyítékokat (azaz az új kísérleti adatokat), ha azok nem szerepelnek a benyújtott bejelentésben, és az új bizonyíték az egyetlen bizonyíték bármilyen hatásra?
2. Ha igen, akkor ez változatlanul így van-e, ha a hatás a szabadalmi bejelentésben szereplő információk vagy a közismert általános ismeretek alapján hihető?
3. Vagy figyelembe vehető-e a bizonyíték egyszerűen akkor, ha a bejelentés napján nem volt ok arra, hogy a műszaki hatást valószínűtlennek tartsák?

Előzetes véleményében a Bővített Fellebbezési Tanács határozottan azt sugallja, hogy a bizonyítékot alapvetően nem lehet figyelmen kívül hagyni, ami azt jelenti, hogy az első kérdésre a válasz „nem”.

Mindazonáltal a 2. és 3. kérdést is megvizsgálta, és jelezte, hogy úgy véli, a hatást bizonyító új bizonyítékot figyelembe kell venni, ha a szakembernek nem lett volna jelentős oka kételkedni a hatásban (vagyis ha az állított hatás nem volt valószínűtlen). Ez azt jelzi, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács jelenleg úgy véli, hogy a 2. és a 3. kérdésre adott válasznak „igen”-nek kell lennie.

Ezért úgy tűnik, hogy az új adatok Bővített Fellebbezési Tanács általi figyelembevételének tesztje az előterjesztő tanács által javasolt enyhébb teszt legyen, nevezetesen az, hogy a műszaki hatást alátámasztó bizonyítékokat egyszerűen akkor lehet figyelembe venni, ha a bejelentés napján nem volt ok a hatást valószínűtlennek tekinteni. Figyelmeztetnek azonban arra, hogy a hivatkozott műszaki hatásnak az eredeti bejelentés műszaki tanítása alá kell tartoznia, és ugyanazt a találmányt kell megtestesítenie.

Ha ez az előzetes vélemény megegyezik a végleges döntéssel, akkor ezt a bejelentők és a szabadalmasok üdvözlölni fogják, mert az, hogy a feltalálói tevékenység alátámasztására nem támaszkodhatnak a későn benyújtott bizonyítéokra, kétségtelenül megnehezítené a feltalálói tevékenység megállapítását, különösen az új technika állásának ismeretében. Ez

azonban csupán egy előzetes vélemény, és érdekes lesz látni, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács meg fogja-e változtatni a véleményét.

Végezetül érdemes megjegyezni, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács azt is sugallja, hogy döntése a feltalálói tevékenységgel kapcsolatos hihetőség fogalmára fog korlátozódni, és nem a kielégítő kinyilvánításra, annak ellenére, hogy a hihetőség fogalma mindkét kérdésben fontos.

Európai Unió

A *Heitec AG* (HAG) a HEITEC európai védjegy tulajdonosa volt 1998-tól. A *Heitech Promotion GmbH* (HPG) a 2002. évi HEITECH PROMOTION német védjegy tulajdonosa volt. A HEITECH első használatát 2004-től fogadták el.

2004-ben a HPG érintkezésbe lépett a HAG-gal az együttes létezés érdekében. 2009-ben a HAG felszólító levelet küldött a HPG-nek, amelyben kérte a HEITECH használatának megszüntetését. A HPG ismét az együttes létezést javasolta.

A HAG 2012-ben bírósági eljárást kezdeményezett Németországban. Az eljárás benyújtásával kapcsolatos különböző problémák miatt a keresetről szóló értesítést csak 2014. május 23-án kézbesítették a HPG-nek.

A HAG azt állította, hogy a HPG megsértette a HEITEC védjegyen alapuló jogait, és (többek között) kérte a felszólító levél HPG-nek történő megküldésével kapcsolatos költségeinek megtérítését. A HPG-t kötelezték, hogy fizesse meg a HAG-nak a felszólító levél küldésének költségeit, de minden más követelését elutasították.

A HAG fellebbezését elutasították azzal az indokolással, hogy belenyugodott a HPG általi használatba, minthogy a HPG öt éven keresztül megszakítás nélkül használta a védjegyét, és a HAG nem tett megfelelő intézkedéseket annak megszüntetésére. A kereset benyújtása nem szakította meg a belenyugvás öt éves időtartamát, mert azt több mint öt évvel a felszólító levél elküldése után kézbesítették.

A HAG tovább fellebbezett, és a német bíróság az EUB elé terjesztette a belenyugvás fogalmával kapcsolatos kérdést.

Az EUB döntése

A belenyugvásra vonatkozó jogszabály célja annak biztosítása, hogy a korábbi védjegy által biztosított oltalom csak olyan esetekre korlátozódjon, amikor a korábbi védjegy jogosultja bizonyítani tudja, hogy észszerű lépéseket tett védjegye bitorlásának megakadályozása érdekében.

Ha a korábbi védjegyjogosult tudatosan és jóhiszeműen öt éven keresztül folyamatosan „belenyugodott” egy későbbi védjegy használatába, akkor a későbbi védjegyjogosultnak jogbiztonságra van szüksége, hogy védjegyhasználatát többé nem lehessen megtámadni.

A „belenyugvás” azt jelenti, hogy a korábbi védjegy jogosultja nem tesz semmilyen lépést annak ellenére, hogy öt éven keresztül folyamatosan tudott a későbbi védjegy használatáról. Ilyen körülmények között a korábbi jogosult joga elévül a lajstromozás érvénytelenítése iránti kérelem benyújtására, illetve a használat elleni felszólalás benyújtására, ha az adott védjegyet jóhiszeműen jelentették be vagy használták.

A felszólító levél megszakíthatja a belenyugvás ötéves időtartamát, feltéve, hogy a korábbi védjegy jogosultja továbbra is ténylegesen ellenzi a későbbi védjegy használatát. Ezzel szemben ha a felszólító levél elküldését követően a korábbi védjegy jogosultja nem tesz megfelelő lépéseket az érintett használat megakadályozása érdekében, arra kell következtetni, hogy nem tette meg a szükséges megfelelő lépéseket, és belenyugodott.

Annak megállapítása, hogy a felszólító levél pusztá elküldése önmagában elegendő a belenyugvás ötéves időtartamának megszakításához, a valóságban sokkal hosszabb időt hagy a jogosultaknak a kifogásolásra, és nem nyújtana jogbiztonságot a későbbi védjegyek felhasználói és jogosultjai számára. Ezért a felszólító levél elküldése önmagában, a kifogásolt lajstromozást vagy használatot megakadályozó, jogilag kötelező erejű döntés meghozatalához szükséges lépések megtétele nélkül nem szünteti meg a belenyugvás bekövetkezését.

A bírósági kereset a keresetlevél benyújtásának napján tekinthető megindítottnak, de csak akkor, ha a felperes minden szükséges lépést megtett annak érdekében, hogy a keresetlevelet megfelelően kézbesítsék az alperesnek.

Ebben az esetben egyértelmű, hogy a bírósági kereset HPG részére történő kézbesítését csak valamikor 2014. február 24. és 2014. május 16. között végezték el. Az is egyértelmű, hogy a HAG 2009. május 06. óta tudott a használatról. Ezért a német bíróság feladata annak megállapítása, hogy pontosan mikor indították meg a kereseti kérelmet. Ha a kézbesítésre csak az ötéves belenyugvási határidő lejárta után került sor, a bíróságnak azt kell megállapítania, hogy ez a HAG mulasztásából ered-e, amely esetben a HPG elleni keresete elévülne.

Végül, ha a kereset elévült, a HAG a HPG-vel szembeni egyéb keresetektől – ideértve a kártérítés megfizetését vagy a jogsértés megszüntetésére irányuló keresetet – is el lenne zárva.

Összefoglalás

Ha a jogosultak aggódnak védjegyük használata miatt, és felszólító levelet küldenek egy harmadik félnek, akkor haladéktalanul és öt éven belül jogi lépéseket kell tenniük, ha el akarják kerülni a belenyugvást.

A felszólító levél pusztá elküldése nem elegendő a „belenyugvási időszak” megszakításához, és a harmadik féllel szembeni későbbi hivatalos eljárás késedelmes megindítása azt eredményezheti, hogy a védjegyjogosult joga elévülhet az ilyen használat megtámadásához.

Az Európai Unió Bírósága

a) Az ügyek

Az EU Bíróságának *Szpunar* főtanácsnoka 2022. június 2-án indítványt terjesztett elő az EUB előtt folyamatban lévő két egyesített ügyben, amelyek a belga és a luxemburgi nemzeti bíróságtól származnak, és amelyekben az *Amazon* és *Christian Louboutin* az ellenérdekű felek. Mindkét ügy az online piacterek felelősségét érinti, amikor olyan termékeket értékesítenek, amelyek állítólag sértik mások szellemi tulajdon-jogait. Nem szabad elfelejteni, hogy a főtanácsnok indítványa nem végleges döntés, de az EUB általában az ügyek mintegy 70 százalékában követi a főtanácsnok érvelését.

b) Az ügyek jelentősége a kiskereskedők és az online piactereken értékesítők számára

Az ügyek a kiskereskedők és a márkatulajdonosok számára egyaránt fontosak, mert azt határozzák meg, hogy egy online piactér felelősségre vonható-e a platformján harmadik fél által elkövetett jogsértésekért. Ezek az ügyek gyakran arra összpontosítanak, hogy az online piactér mennyire aktívan vesz részt az ilyen termékek értékesítésében, és hogy megállapítható-e az érintett védjegyek használata. Az *Amazon/Christian Louboutin*-ügy konkrétan arra a helyzetre vonatkozott, amikor az online piactér olyan hibrid szolgáltatást nyújt a forgalmazónak, amely a terméklistázáson túl logisztikai és teljesítési szolgáltatásokat is magában foglal. Felmerül a kérdés, hogy az ilyen használat áttolja-e az online piacteret az elsődleges védjegybitorlás határán?

Az egyesített ügyek fontosak minden olyan online piactér számára, amely harmadik fél termékeit értékesíti, és amely valamilyen formában támogatást nyújt a termékcsalád egyszerű elhelyezésén túl. Ez általában nem minősül elsődleges jogsértésnek, ha elegendő megszüntető eljárás van folyamatban, és ez lehetőség a szellemijog-tulajdonosok számára is, ha jogaik esetleges megsértését úgy kívánják megakadályozni, hogy magával a piactérrel szemben lépnek fel, ami gyakran könnyebb vállalkozás, mint az eladó ellen, akit gyakran nehéz kézre keríteni.

Christian Louboutin keresetet nyújtott be az *Amazon* ellen, mert az piros talpú cipők online értékesítését kínálta, bár a „piros talp” védjegyet *Christian Louboutin* lajstromoztatta, és az érintett termékek állítólag megsértették *Christian Louboutin* szellemi tulajdon-jogait.

A belga és a luxemburgi nemzeti bíróság nagy vonalakban az alábbi kérdéseket terjesztette az EUB elé, amelyekkel kapcsolatban a főtanácsnok 2022. június 2-án közölte véleményét.

1. Felelősségre vonható-e egy hibrid piactér üzemeltetője, mint például az *Amazon*, közvetlenül jogsértésért, szemben a másodlagos jogsértéssel, amennyiben egy harmadik fél vagy eladó listái védjegybitorlást valósítottak meg?
2. Befolyásolja-e a fogyasztók ítélete a piactér reklámozásban és forgalmazásban betöltött szerepéről a védjegyhasználat meglétének az eldöntését?

3. Az online piactér által a fogyasztóknak történő szállítás védjegyhasználatnak minősül-e?

c) Az ügy háttere

Az online platformok felelőssége harmadik fél védjegybitorlásáért folyamatosan felmerülő kérdés a digitális piacon. A főtanácsnok véleményében megjegyzi, hogy gyakran könnyebb megtámadni az online piacteret, mint az egyéni forgalmazót, és ez volt az egyik mozgatórugója az online piacterekkel szembeni fellépéseknek. Ha azonban ez általános gyakorlattá válik, az online piacterek fennmaradási képessége veszélybe kerülhet, mert túlságosan súlyos kötelezettségeket rónak rájuk a hamisítás és a jogsértő tevékenység elleni küzdelem tekintetében. A bíróságoknak itt alapvetően egy vékony mezsgyén kell mozogniuk. Az uniós és az egyesült királyságbeli ítélkezési gyakorlat szerint az online piacterek általában nem felelősek közvetlenül kereskedők jogsértő tevékenységeiért, feltéve, hogy nem vállalnak aktív szerepet a jogsértő tevékenységben, és megfelelő eljárások állnak rendelkezésükre a jogsértő tevékenységek megszüntetésére, amennyiben azokról tudomást szereznek.

Az online piactérnek a felelősségre vonáshoz ténylegesen tudnia kell a jogellenes tevékenységről vagy információról, vagy pedig tisztában kell lennie azokkal a tényekkel vagy körülményekkel, amelyekből a jogellenes tevékenység vagy információ nyilvánvaló. Így az online piactér platformján a jogsértés pusztá létezése nem elegendő ahhoz, hogy az online piactér felelősségre vonható legyen a jogsértésért.

Továbbá ezekben az ügyekben gyakran kulcsfontosságú szempont volt, hogy az online piacterről megállapítható-e a szóban forgó jogsértő védjegy használata. Az uniós védjegyrendelet 9. cikkének (3) bekezdése részletezi azokat a helyzeteket, amelyek védjegyhasználatnak minősülnek, ideértve „a megjelölésnek az árukon vagy azok csomagolásán való elhelyezését”, illetve „az áruk felajánlását, forgalomba hozatalát vagy készletezését”. Az online piacterek tevékenységei azonban nem könnyen esnek a használat ilyen példái alá, és nincs átfogó meghatározás arra vonatkozóan, hogy mi minősül használatnak.

Az itt vizsgált esetekben azonban az Amazon tovább ment az online eladók egyszerű befogadásánál, mert „Fulfilled (megvalósítva) by Amazon (FBA)” struktúrája nagyobb részvételt biztosított az Amazon számára, minthogy ez a szolgáltatás magában foglalja az eladók számára az átvételt, a csomagolást és a szállítást is. Christian Louboutin azzal érvelt, hogy ezek a tevékenységek az Amazon részéről a jogsértés határát súrolták. Campos főtanácsnok a *Coty*-ügyben úgy érvelt, hogy „ha egy platform aktívan hozzájárul a jogsértő áruk forgalmazásához, akkor azt a következtetést kell levonni, hogy az ilyen platform (legalábbis) az európai uniós védjegyrendelet 9. cikke (3) bekezdésének *b*) pontja értelmében az árukat készletezi”.

Általában az olyan ügyekben, mint a *Google France*, a *L'Oréal* kontra *eBay* és a fent említett *Coty*-ügy, ahhoz, hogy az online piactér az érintett védjegy használójának minősüljön, a védjegyet a saját kereskedelmi kommunikációjában kellett használnia, és egy másik cég

terméklistájának egyszerű elhelyezése nem volt elegendő az ilyen megállapításhoz. Kérdéses azonban, hogy hol húzódik a határ az online eladó és az online piactér általi használat között.

d) A főtanácsnok megállapítása

Szpunar főtanácsnok indítványa általánosságban az Amazon javára szólt, és megállapította, hogy annak tevékenységei, beleértve a szállítást és a készletezést, nem minősülnek Christian Louboutin védjegye használatának, és a harmadik fél által közzétett jogsértő hirdetések a platform felhasználói szempontjából nem az Amazon saját „kereskedelmi kommunikációjának” minősülnek. A főtanácsnok megállapította, hogy a platformhasználó véleményét figyelembe kell venni annak mérlegelésekor, hogy megtörtént-e a saját kereskedelmi kommunikációban történő használat.

A főtanácsnok úgy ítélte meg, hogy a „Fulfilled by Amazon” jelző nem teszi lehetővé a bíróság számára, hogy eltérjen a korábbi ügyekben – leginkább a *L'Oréal* esetében – lefektetett elvektől, látszólag úgy ítélve meg, hogy ez a terméklisták egyszerű tárhelyén túlmutatató fokozott részvétel nem tolja az Amazont az elsődleges jogsértés határának rossz oldalára. Ezért az Amazon nem tehető felelőssé közvetlen jogsértésért, bár nem zárta ki, hogy egy nemzeti bíróság az Amazont másodlagos jogsértésért felelősnek találja.

e) Most az EUB-nek kell döntenie

A fentieknek megfelelően a főtanácsnok véleménye csupán tanácsadó jellegű, és a CJEU feladata, hogy megválaszolja a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdéseket, majd a nemzeti bíróságok feladata, hogy ténylegesen döntsenek a szóban forgó ügyekben. Nem ritka, hogy az EUB eltér a főtanácsnok véleményétől, vagy hogy a vélemény egyes részeit „összeválogatja”.

Valószínű, hogy az EUB nem fog eltérni a főtanácsnok alapvető megállapításaitól. A főtanácsnok indítványa általában összhangban van az online piacterek felelősségével kapcsolatos korábbi ítélkezési gyakorlattal, és – miként fentebb említettük – az EUB döntéseinek több mint 70 százalékában követi a főtanácsnoki indítványokat. A Christian Louboutin-ügy érdekes részlete kifejezetten a „Fulfilled by Amazon (FBA)” struktúra volt, amely biztosította, hogy az Amazon az egyszerű terméklistázásnál nagyobb mértékben vett részt a listázási folyamatban. Úgy tűnik azonban, hogy ez a részvétel nem sodorta az Amazont az elsődleges jogsértés határának rossz oldalára. A kérdés tehát az, hogy mi az, ami egy online piacteret az elsődleges jogsértés határán túlra tolja?

A jogsértő tevékenység ismerete tűnik kulcsfontosságúnak, és feltéve, hogy a piactérnek megfelelő megszüntető eljárások állnak rendelkezésére, amelyek lehetővé teszik, hogy az ilyen tevékenységről tudomást szerezzen és intézkedjen, még mindig nem tűnik úgy, hogy a piactérnek általános éberségi kötelessége lenne a piactéren harmadik félként működő összes eladó tevékenységének figyelemmel kísérése.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Union Intellectual Property Office, EUIPO)

A metaverzum és az NFT-k fejlődésének köszönhetően az elmúlt évben a virtuális árukra és szolgáltatásokra vonatkozó védjegybejelentések száma is ugrásszerűen megnőtt. Élénk vita tárgyát képezi különösen az, hogyan kell helyesen értelmezni ezeket a virtuális és NFT-vonatkozású árukat. Az EUIPO most iránymutatásokat adott ki a védjegyek osztályozásáról, amelyek megkönnyítik az ilyen védjegyek lajstromozását.

A metaverzum – a digitális, háromdimenziós élményvilágok gyűjtőfogalma, ahol az emberek összejönnek, hogy együtt játsszanak, vásároljanak, találkozzanak kollégákkal vagy koncertekre járjanak – még nem is valósult meg teljesen, de a 2020-as évek végére várhatóan eléri az egymilliárd virtuális látogatót. A piac ereje óriási a metaverzumban: várhatóan már 2024-ben 800 milliárd dollár értékű lesz. Valószínű, hogy virtuális 3D-s online piacok jönnek létre olyan avatárokkal, akik szinte minden árut és szolgáltatást fogyasztanak majd, amit a „való világban” is használunk, a virtuális ruházkodástól kezdve az oktatáson át a társadalmi eseményekig. Az NFT-k segítségével a digitális objektumok egyértelműen hozzáférhetőek egy tulajdonoshoz. Ezek a digitális eszközök új formáját képviselik, amelyek a blokklánc-technológiára támaszkodnak a tulajdonjog igazolásához.

A valós világhoz hasonlóan a virtuális tárgyak mögött álló védjegyek múltbéli és jövőbeli beruházásainak védelméhez is megfelelő védjegyoltalomra van szükség. Miként ismeretes, a védjegyeket 45 áru- vagy szolgáltatási osztályba sorolják. Ennek megfelelően határozzák meg az oltalmi körüket. A metaverzumban azonban nem mindig könnyű a besorolás, mert a virtuális javak és szolgáltatások jellege sem egyértelmű.

Tekintettel arra, hogy az EUIPO-hoz egyre több olyan védjegybejelentés érkezik, amely virtuális árukra és NFT-kre vonatkozó kifejezéseket tartalmaz, a hivatal első iránymutatásokat adott ki az osztályozásra vonatkozóan. Itt különösen a következőkre mutat rá.

- A virtuális áruk és az NFT-k a 9. áruosztályba tartoznak, mert digitális tartalomként vagy képként kezelik őket. Az ilyen árukhoz kapcsolódó szolgáltatásokat a szolgáltatások osztályozásának bevett gyakorlata szerint kell kezelni.
- Az NFT-eket a blokkláncban regisztrált egyedi digitális tanúsítványokként határozzák meg, amelyek digitális elemeket hitelesítenek, de különböznek ezektől a digitális elemektől.
- A virtuális javak és az NFT-k önmagukban nem engedélyezettek, minthogy nem egyértelműek és nem pontosak. A „virtuális áru” kifejezést ezért tovább kell pontosítani, megjelölve azt a tartalmat, amelyre a virtuális áru vonatkozik (pl. letölthető virtuális áru, nevezetesen virtuális ruházat). Az NFT-k esetében meg kell adni az NFT által hitelesített digitális áru típusát.
- A nizzai osztályozás következő, 12. kiadásában a „letölthető, nem helyettesíthető tokenekkel hitelesített digitális adatok” kifejezés a 9. áruosztályba fog tartozni.

Az EUIPO megközelítését a 2023-ra vonatkozó iránymutatás tervezete tartalmazza, amelyhez az érdekeltek 2022. október 3-ig fűzhetnek észrevételeket.

Az EUIPO első tisztázása üdvözlendő. A virtuális áruk és az NFT-k 9. áruosztályba történő besorolása és a kért pontosítás nem igazán meglepő, de elősegíti a virtuális áruk védjegyeinek lajstromozását. A gyakorlatban azonban további problémás területek merülnek fel e jogok gyakorlati érvényesítésével kapcsolatban, különösen meglevő szellemi tulajdonjogok megsértése tekintetében.

Az Európai Unió Törvényszéke (General Court of the EU, GC)

A) 2022. június 8-án az EU Törvényszéke a T-26/21, T-27/21 és T-28/21 sz. egyesített ügyekben (*Apple* kontra *EUIPO – Swatch*) hozott ítéletében megerősítette az EUIPO által hozott határozatot, amely a THINK DIFFERENT (gondolkodj másként) védjegyet használat hiánya miatt törölte.

A védjegy tulajdonosa fellebbezett az EUIPO határozata ellen, mert az többek között nem értékelte kellőképpen az érintett közönségnek a védjegy megítélésében játszott szerepét, ami a védjegyhasználat megállapítása szempontjából lényeges. A GC azonban úgy ítélte meg, hogy az érintett közönség nagyfokú figyelmének állítása nem elegendő annak bizonyítására, hogy a fogyasztók ténylegesen figyelmet fordítanak a termék csomagolásán levő címkék azon részleteire, amelyeken a védjegy szerepel, és így a védjegy használatának bizonyítására sem.

B) Az *Apple* nemrég elvesztette csatáját a *közötte* és a *Swatch* között régóta húzódozó jogi konfliktusban: nem tudta többé megakadályozni, hogy a neves óragyártó a TICK DIFFERENT védjegyet használja a híres THINK DIFFERENT védjegy mellett, amelyet az Apple 1997-ben számítógépeinek piaci bevezetéséhez szlogenként alkotott meg.

A GC elutasította az amerikai vállalat által az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala EUIPO azon határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket, amelyek három (különböző áruosztályokra lajstromozott) THINK DIFFERENT szóvédjegye megszűnését nyilvánították ki.

a) Az ügy előzménye

A Swatch 2016-ban három kérelmet nyújtott be az EUIPO-nál a szóban forgó védjegyek megszüntetése iránt arra hivatkozva, hogy azokat az érintett áruk (számítógépek) tekintetében öt éven keresztül megszakítás nélkül nem használták ténylegesen.

2018-ban az EUIPO elismerte a Swatch állításait, és a fellebbezési tanács később helybenhagyta ezt a határozatot.

Az amerikai vállalat ezt követően 2021-ben megtámadta a határozatot a GC-nél; amely azonban az alábbi kommentált ítéletében elutasította azt.

b) A GC döntése

Az Apple azt állította, hogy a védjegy tényleges használatának hiányát megállapítva az EUIPO nem vette figyelembe azt a nagyfokú figyelmet, amelyet a fogyasztók a technológiailag fejlett és innovatív termékek – így például az Apple által értékesített számítógépek – megvásárlásakor tanúsítanak. Az amerikai vállalat számos sajtócikket is megjelentetett a „Think different” reklámkampányhoz kapcsolódóan.

A GC azonban megállapította, hogy a vitatott védjegyek csomagoláson való elhelyezésének módja nem elegendő ahhoz, hogy maguk a védjegyek különleges figyelmet keltsenek, és hozzátette, hogy az Apple nem szolgáltatott bizonyítékot a technológiailag fejlett termékek vásárlásával kapcsolatos állítólagos fokozott figyelemről.

A GC rámutatott továbbá, hogy a THINK DIFFERENT védjegyet nem önállóan, hanem a „Macintosh” kifejezéssel együtt használták: ez, valamint a védjegy „meglehetősen gyenge” megkülönböztetőképesége arra készítette volna az érintett közönséget, hogy a „Think different” kifejezést pusztán reklámüzenetként, és ne védjegyként értelmezze, mert nem rendelkezik az áruk eredetére utaló alapvető funkcióval.

Az Apple által benyújtott dokumentációval kapcsolatban a GC megállapította, hogy az a tényleges használat értékelése szempontjából lényeges időszaknál több mint tíz évvel korábbi időszakra vonatkozik, és rámutatott arra is, hogy a THINK DIFFERENT szórványos használata események alkalmankénti megünneplésére – például a Macintosh 30. évfordulója alkalmából 2014-ben – nem tekinthető a védjegy tényleges használatának a lajstromozott áruk tekintetében.

Végül a GC elutasította az Apple azon állítását is, hogy nem vették megfelelően figyelembe termékeinek az Európai Unión belüli értékesítési adatait: a társaság valójában éves, világméretű értékesítési adatokat mutatott be, azonban a GC megállapította, hogy ezek a számadatok nem tartalmaznak megbízható, az Unióra vagy a vitatott védjegyek tényleges használatára vonatkozó konkrét adatokat.

Így a GC elutasította az Apple fellebbezését, és kötelezte a vállalatot a jogi költségek viselésére. Az Apple egyúttal elvesztette ikonikus THINK DIFFERENT védjegyének európai kizárólagos jogát.

C) A GC 2022. június 8-án hozta meg ítéletét a T-478/21. sz. ügyben (*Les Éditions P. Amaury* kontra *EUIPO* és *Golden Balls Ltd.*), amelyben részben hatályon kívül helyezte az EUIPO fellebbezési tanácsa által hozott határozatot, amely megszüntette a BALLON D'OR védjegyet, mert azt nem használták egyes olyan áruk és szolgáltatások vonatkozásában, amelyekre a védjegyet lajstromozták. A tanács határozata csak a „nyomatványokból; könyvekből, folyóiratokból” álló áruk (a nizzai osztályozás 16. áruosztálya) és a „sporttevékenységekkel, nevezetesen sportversenyek szervezésével és trófeák odaítélésével” kapcsolatos szolgáltatások (a nizzai osztályozás 41. áruosztálya) tekintetében tartotta érvényesnek a védjegyet.

A GC megerősítette a fellebbezési tanács határozatát – beleértve a televíziós műsorok sugárzását is –, és részben hatályon kívül helyezte azt a szórakoztató szolgáltatások tekintetében. Megállapította, hogy az ilyen szolgáltatások tényleges használata megállapítható, mert a BALLON D'OR díjátadó ünnepség szórakoztató szolgáltatásnak minősülhet, és megerősítette a védjegy érvényességét az ilyen szolgáltatások tekintetében.

Franciaország

A) A Francia Legfelsőbb Bíróság döntést hozott, amelyben hatályon kívül helyezte a Párizsi Fellebbezési Bíróság döntését, és ezzel megnyitotta az utat a francia bíróságok előtt az érdemi bíraskodásra, hogy egy adott európai szabadalom nemzeti érvényesítésén alapuló, határokon átnyúló szabadalombitorlási ügyben döntsenek, amennyiben a különböző országokban perbe vont termékek azonosak (*Hutchinson kontra Dal, Global Wheel et al.*, 2022. június 29., G 21-11.085 sz. fellebbezés).

Itt fontos hangsúlyozni, hogy a legfelsőbb bíróság nem azt állapította meg, hogy a francia bíróságok joghatósággal rendelkeznek-e az adott ügyben, hanem azt, hogy az alsóbb fokú bíróságoknak meg kell vizsgálniuk, fennáll-e a valószínűsége annak, hogy összeegyeztetetlen (és nem csupán eltérő) határozatok születnek, amennyiben a bitorlási pereket különböző joghatóságok előtt folytatják le. Más szóval, a különböző bírókból álló fellebbezési bíróság feladata lesz ennek az elemzésnek az elvégzése.

Ez a döntés tehát ahhoz vezethet, hogy a francia bíróságok gyakrabban dönthetnek a határokon átnyúló szabadalombitorlási keresetekről, bár további akadályok is fennállnak, például a tagállami bíróságok kizárólagos joghatósága a szabadalom érvényességének eldöntésére [a brüsszeli rendelet átdolgozott változatának 24. cikk (4) bekezdése]. E tekintetben és a teljesség kedvéért érdemes ugyanebben az összefüggésben megemlíteni, hogy a Párizsi Elsőfokú Bíróság az elmúlt években úgy döntött, hogy rendelkezik joghatósággal egy európai szabadalom francia és brit érvényesítése megsértésének megállapítására irányuló, francia bejegyzésű társaságokkal szembeni kereset ügyében; sőt, egy 2016. november 18-i döntésében (docket no. 15/06637) úgy döntött, hogy rendelkezik joghatósággal e kereset ügyében, amennyiben az Egyesült Királyságban nem indítottak visszavonási keresetet az említett európai szabadalom megfelelő egyesült királyságbeli érvényesítése ellen.

Ténybeli háttér és jogi eredmény

Egy francia társaság bitorlási eljárást indított Franciaországban egy francia, egy egyesült királyságbeli és egy dél-afrikai bejegyzésű társaság ellen európai szabadalma francia, egyesült királyságbeli és német érvényesítésének megsértése miatt. Az alperesek ezt követően a joghatóság hiányára vonatkozó eljárási kifogást terjesztettek elő az Egyesült Királyságban és Németországban nem francia uniós jogalanyok és egy nem francia nem uniós jogalany által elkövetett bitorlási cselekményekkel kapcsolatban.

A francia bíróságok joghatóságáról ebben az ügyben az alsóbb fokú bíróságok döntöttek:

- *Először* is elutasították joghatóságukat az Egyesült Királyságban és Németországban elkövetett bitorlási cselekmények tekintetében az egyesült királyságbeli társasággal szemben, mivel egyrészt az egyesült királyságbeli társaság által ott elkövetett cselekmények nem ugyanabba a jogi helyzetbe tartoznának, mint a francia szabadalom ellen elkövetett cselekmények, másrészt pedig a Franciaországban és a Franciaországon kívül per tárgyát képező termékek nem ugyanazok.

Más szóval, a Párizsi Fellebbezési Bíróság szerint a jogi és ténybeli helyzet nem lenne azonos a Franciaországban, illetve az Egyesült Királyságban és Németországban elkövetett cselekményekkel kapcsolatos keresetek esetében, így az átdolgozott brüsszeli rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében csupán az eltérő határozatok, de nem az összegegyeztetetlen határozatok veszélye állna fenn.

A Francia Legfelsőbb Bíróság 2022. június 29-i döntésében az átdolgozott brüsszeli rendelet 8.1. cikke és az EUB 2012. július 12-i döntése (C-616/10 sz. ügy, *Solvay* kontra *Honeywell*) alapján megsemmisítette ezt az érvelést, mert a perbeli cselekmények egy adott európai szabadalom nemzeti megerősítéseire és ugyanarra a termékre vonatkoztak.

- *Másodszor*, és a francia bíróságok állítólagos illetékességének az Egyesült Királyságban működő társasággal szembeni állítólagos hiányát kiterjesztve, az alsóbb fokú bíróságok a dél-afrikai társasággal szemben is megtagadták illetékességüket a jogsértő termékek Egyesült Királyságban és Németországban történő forgalmazása miatt. A fellebbezési bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a brüsszeli rendelet átdolgozása alapján nem rendelkezik joghatósággal az Egyesült Királyságban és Németországban elkövetett bitorló cselekmények elbírálására, ezért a dél-afrikai társaságot sem lehet francia bíróságok elé állítani, mert így nem áll fenn kapcsolat a Franciaországban elkövetett bitorló cselekmények miatt egy francia jogalany által Franciaországban benyújtott keresettel.

A Francia Legfelsőbb Bíróság 2022. június 29-i döntésében ismét megsemmisítette ezt az érvelést, mert az alsóbb fokú bíróságok nem fogalmaztak meg kielégítő indokolást a dél-afrikai társasággal szembeni joghatóságuk megtagadására.

Mint fentebb említettük, fontos hangsúlyozni, hogy a legfelsőbb bíróság nem azt állapította meg, hogy a francia bíróságok joghatósággal rendelkeznek-e ebben az ügyben, hanem azt, hogy az alsóbb fokú bíróságoknak meg kellett volna vizsgálniuk, fennáll-e a valószínűsége annak, hogy összegegyeztetetlen (és nem csupán eltérő) határozatok születnek, ha a bitorlási kereseteket ebben a forgatókönyvben különböző joghatóságok előtt nyújtják be. A Párizsi Fellebbezési Bíróság eltérő bírókból álló új döntése 2023-ban várható.

B) 2021. november 15-én a Lyoni Fellebbviteli Bíróság érdekes határozatot hozott, amely a szellemi tulajdon-védelmi ügyek alábbi körét öleli fel:

- formatervezési minták érvényessége és bitorlása;
- védjegybitorlás; és
- tisztességtelen és parazita verseny.

a) Tények

A Palladium vállalat 2003-ban a következő szellemi tulajdon-jogokat jelentette be a Francia Szellem Tulajdoni Intézetnél (Institut National de la Propriété Intellectuelle, INPI):

- 03 0904-004 sz. francia formatervezési minta a Baggy cipőre. Hét nézetet közöltek, amelyek közül az 1. és a 2. ábrán látható kettő; és
- 03/3239720 sz. ábrás védjegy a 25. áruosztályba tartozó ruházati cikkekre és cipőkre (3. ábra).

1. ábra

2. ábra

3. ábra

A Palladium tudomást szerzett arról, hogy a kereskedelmi kapcsolatban álló Yoobizz, Sissi Perla és Aubestar cég a PALMBEACH és a YANGBOKAI védjeggyel ellátott, a Baggy cipő jellemzőit utánzó, jogsértő cipőket forgalmaz. A Palladium 2014-ben a Lyoni Felsőbíróságnál keresetet indított a társaságok ellen az alábbi alapokon:

- a Palladium lajstromozott formatervezési mintájának és védjegyének bitorlása; és
- tisztességtelen és élősödő verseny.

Tekintettel arra, hogy a Lyoni Felsőbíróság 2018 októberében hozott ítélete nem volt kielégítő, a Palladium és a Sissi Perla egyaránt fellebbezett a döntés ellen a Lyoni Fellebbviteli Bíróságnál.

b) A fellebbviteli bíróság döntése

A fellebbezésben több pontra hivatkoztak:

- a Baggy cipő formatervezési mintájának érvényessége;
- annak hamisítása;
- a PALLADIUM védjegy bitorlása; és
- a tisztességtelen és élősödő verseny kérdése.

A Baggy cipő formatervezési mintájának érvényessége

A Palladium a Baggy cipő formatervezési mintájának érvényességét illetően azzal érvelt, hogy a Baggy cipő megjelenése egy korábbi Palladium cipő formatervezési mintájának, a „Pallabrousse”-nak a változata. Ezt a mintát, amelyet a „Pataugas” katonai modell ihletett, 2011-ben érvénytelennek nyilvánították.

A Baggy cipő formatervezési mintája megsemmisítési kérelmének elutasításakor a bírók ismertették a Baggy cipő, a Pallabrousse cipő és a Pataugas cipő lényeges jellemzőit. A Baggy cipők megjelenését fontos különbségek – és nem elhanyagolható részletek – jellemezték. Ezáltal az előző cipőmodellektől eltérő összbnyomást keltett. A bíróság ezért megerősítette a formatervezési minta érvényességét.

A Baggy cipő formatervezési mintájának hamisítása

A Baggy cipő formatervezési mintájának lehetséges hamisítását tehát elemezni lehetett. A bírók összehasonlították a megjelenését a PALMBEACH és a YANGBOKAI védjeggyel ellátott cipőkével.

Valamennyi cipő magas szárú vászoncipő volt, amelyet egy rúd, egy feltekert nyelv és egy kör alakú jelvény jellemzett mindkét oldalon. Az összehasonlítás szerint a Baggy cipők lényeges jellemzői a PALMBEACH és a YANGBOKAI cipőkön is visszaköszönnek, és a modellek által keltett benyomás azonos. Ezért a bitorlást a bíróság elismerte.

A PALLADIUM védjegy bitorlása

A védjegybitorlást illetően azzal érveltek, hogy a PALLADIUM védjegy nem valódi ábrás védjegy. A Sissi Perla további érve az volt, hogy a betűtípus lemásolása nem elítélendő, hiszen azt tucatnyi más védjegy is lemásolhatja főleg azért, mert a megjelölések vizuális, hangzásbeli és fogalmi szempontból is eltérők.

A PALLADIUM és a PALMBEACH védjegy tekintetében a fellebbviteli bírók megerősítették az elsőfokú bírók álláspontját az összetéveszthetőség fennállása tekintetében. Meglepő módon azonban elutasították az előző bírók ítéletét a PALLADIUM és a YANGBOKAI védjegy tekintetében. Míg az elsőfokú bírók azt állapították meg, hogy a megjelölések között nem áll fenn az összetévesztés veszélye (tekintettel arra, hogy a védjegyekben az azonos betűszám, a logó általános formáján és a betűtípuson kívül semmi közös nincs), a fellebbviteli bírók ezzel ellentétes álláspontot foglaltak el. A következőképpen döntöttek:

Ha a YANGBOKAI feliratot 20 cm-nél nagyobb távolságból figyeljük meg, miként a cipők esetében szokás, akár viselik, akár egy üzlet polcain vagy kirakatában vannak elhelyezve, akár egy értékesítési weboldalon szerepelnek, a Palladium és a Yangbokai felirat között hasonlóság mutatkozik. Célszerű megjegyezni, hogy mindkettő domború, és egy azonos színű alapra helyezett gumifajta alkotja.

A bírók még hozzátették:

Az Y függőlegese a P függőleges sávjára emlékeztet, az azt követő A közös, az N két függőlegest mutat, mint a Palladium két L-je, a B és az O formájukkal a Palladium A és D-jét idézik, az I pedig a Palladium M-jének második lábához hasonló függőlegessel zárja a kifejezést.

A fentieket figyelembe véve a jelek vizuálisan nagyon közel állnak egymáshoz, ami indokolja az összetévesztés veszélyének elismerését. A fellebbviteli bírók a korábbi bírókkal ellentétben a védjegyek konkrét és valós kereskedelmi használatát vették figyelembe, és megállapították, hogy a YANGBOKAI a PALLADIUM védjegy bitorlását is jelenti.

Parazita verseny

Végül a Palladium által kért egyéb intézkedések mellett a bíróság helybenhagyta azt az ítéletet, amely szerint a Sissi Perla és az Aubestar társaság parazita versenyt követett el azzal, hogy a Palladium Baggy modelljének ismertségét kihasználva abból saját termékeik eladásánál hasznot húztak.

c) Megjegyzések

A formatervezésiminta-jog tekintetében ez a döntés nem különösebben eredeti, és várható volt. Mindazonáltal mindig meggyőző, amikor a bírók emlékeztetnek az általános jogi elvekre. Az is rendkívül érdekes, ahogyan leírták a formatervezési minta érvényességének elemzési és a hamisító magatartás fennállásának mérlegelési folyamatát (azaz a formatervezési minták részletes elemzésén, lényeges jellemzőik azonosításán és összehasonlításuk összehasonlításán keresztül).

A védjegy jog tekintetében a döntés legjelentősebb része az volt, hogy hogyan vették figyelembe az értékesítési szempontot és azt, hogy a fogyasztók hogyan látják és érzékelik a védjegyeket (pontosabban a betűket – amelyeket a fogyasztók bizonyos távolságból látnak és olvasnak) és megjelenésük összehasonlítását, és a bírók hogyan ismerték el az összetévesztés veszélyét két olyan védjegy között, amelyek eredendően különböznek.

Végül a döntés kiemeli a párhuzamos jogok megsokszorozásának fontosságát a termékek hamisítás elleni védelme érdekében.

C) Az alábbiakban az NFT-k francia jog szerinti szellemi tulajdon-jogi vonatkozásait vizsgáljuk, de az itt leírtak többnyire általános érvényűek.

a) Bevezetés

Az NFT egy digitális eszköz eredetiségét igazoló tanúsítvány, amelyet időrendben lajstromoztak egy blokkláncrendszerben. Egy digitális fájlra való hivatkozást tartalmaz, amely kizárólagosan összekapcsolja ezzel a fájjal.

Fontos megjegyezni, hogy az NFT nem a tokenizált dolog, amely a legkülönbözőbb eszköz lehet (pl. egy műalkotás, egy kép, egy fizikai áru vagy egy eseményre való belépési jog), és nem is a hozzá kapcsolódó digitális ujjlenyomat. Az NFT vásárlója nem szerzi meg sem a művet, sem annak hordozóját, hanem a műre utaló token tulajdonosa lesz.

b) A tokenizálás

A „tokenizálás” lehetővé teszi egy valós vagyontárgy értékének a digitális világban való megjelenését. Ha a szóban forgó vagyontárgy védett mű, ez szerzői jogi védelmi kérdéseket vet fel.

A szellemi tulajdonról szóló francia törvénykönyv (Code de la Propriété Intellectuelle, CPI) L 122-3. cikke szerint a mű többszörözése a mű anyagi rögzítése bármely olyan eljárással, amely közvetett módon teszi lehetővé a mű közlését a nyilvánosság számára. A szerző beleegyezése nélküli ilyen többszörözés a CPI L. 122-4 cikke szerint jogellenes.

A mű szerzője nem ellenezheti a mű tokenizálását, mert az szigorúan véve nem vezet a mű anyagi rögzítéséhez. A szerző tehát a többszörözési jogára hivatkozva nem tiltakozhat művének metaadatokkal való összekapcsolása ellen.

c) az NFT-k és a követőjogok

A „követőjog” az a díjazás, amelyből az eredeti grafikai és fizikai mű szerzői részesülnek, ha műveiket egy műkereskedelmi szakember továbbértékesíti (a CPI 122-8. cikke).

Ennek megfelelően egy NFT-hez kapcsolódó grafikai vagy fizikai művek viszonteladására a követőjogoknak kell vonatkozniuk. Az NFT-k és a blokkláncrendszer valóban hatékony eszközök lehetnek arra, hogy a szerző nyomon követhesse művei viszonteladását, és önműködően megkapja a jogdíjat minden egyes mű után. A gyakorlatban egy NFT blokkláncban történő regisztrálásával az NFT bármely átruházása rögzítésre kerül, és a mű szerzője nyomon követheti a tulajdonjog átruházásait.

Az NFT-t generáló intelligens szerződés a számítógépes kódjába beépítve tartalmazhat egy, a viszonteladási joggal egyenértékű eszközt, és önműködően összekapcsolhatja az NFT bármely viszonteladását az alkotónak járó százalékos kifizetéssel. Az NFT-k formájában tokenizált művek szerzői így meghatározhatják a viszonteladási jog egy bizonyos százalékát, amelyet az NFT (újra)értékesítése esetén kifizetnek számukra.

d) Az NFT-k védelme a metaverzumban

Tanácsos az NFT-k és a virtuális áruk/szolgáltatások védjegyportfóliójának védelmét előzetesen megerősíteni. Maguk az NFT-k a 9. áruosztályba sorolhatók. A kapcsolódó NFT-eket tartalmazó adatfájlok szintén a 9. áruosztályban részesülhetnek oltalomban. Az olyan szoftverek és számítógépes szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik, hogy az NFT-eket egy blokkláncrendszerben hozzáférhetően tárolják, majd egy platformon kereskedjenek velük vagy értékesítsék őket, a 9. és a 42. áruosztályokban részesülhetnek oltalomban.

A metaverzumban kínált valamennyi virtuális áru és szolgáltatás NFT-nek minősül. A védjegy jog elismeri az oltalmukat, és amennyiben a valós világbeli termék- vagy szolgáltatási védjegyek nem védik virtuális megfelelőiket eltérő jellegük miatt, azokat külön védelemben kell részesíteni.

Az NFT-eket a vállalatok széles körben használják kommunikációs eszközként, hogy a termékeiket képviselő NFT-k terjesztése révén növeljék imázsukat, és hogy virtuális közösségeket élénkítsenek. Ezenkívül az NFT-k felhasználhatók a jövőbeli ügyfélkör kiépítésére és a meglévő ügyfelek megtartására. Ebben az összefüggésben helyénvaló megfontolni a következők védelmét:

- reklámszolgáltatások vagy értékesítésösztönzés a 35. áruosztályban;
- online közösségi hálózati szolgáltatások a 45. áruosztályban és
- a blokklánc-hálózaton lajstromozott NFT-k cseréjére, vételére és eladására vonatkozó szolgáltatások a 42. áruosztályban.

Az NFT-eket egyre gyakrabban használják finanszírozási eszközként, és megszerzésük célja a meghatározott célú forrásbevonás biztosítása.

Amennyiben nem biztos, hogy a fizikai termékekre irányuló megfogalmazás elegendő ahhoz, hogy védje a virtuális termékek NFT-k formájában történő hasznosítását, kielégítő lehet a fent említett termékekkel és szolgáltatásokkal együtt történő védjegybejelentés a virtuális áruk és szolgáltatások biztosítása érdekében (a 9., 35., 41. és 42. áruosztályban).

e) Az NFT-k által nyújtott egyéb funkciók

Az NFT-k által nyújtott egyéb funkciók – például az értékesítés ösztönzése, a hálózatépítés, a finanszírozás és a nyomon követhetőség – védelmére is gondolni kell.

Az NFT-eket érintő hirdetési vagy kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozásnak szerződést kell kötnie a szerzővel a jogok átruházásáról.

A szerzői jog szerint minden, amit nem ruháznak át kifejezetten, a szerző tulajdonában marad. Ezért az a szabály, hogy minden egyes átruházott jogot külön meg kell említeni (a CPI L.131-3 cikke alapján).

Minthogy az NFT-k a gazdasági hasznosítás új és önálló formáját jelentik, amely díjazásra adhat okot, szükséges rendelkezni a tokenizálás jogáról, amely lehetővé teszi az alkotások NFT-kké történő átalakítását; és ezt a jogot szerződésben kell rögzíteni.

A tokenizáláshoz való jog önmagában nem szerepel a CPI-ben, de egy kifejezett szerződés lehetővé teszi a szerzői igények kockázatának csökkentését.

f) Megjegyzés

Az NFT-k példátlan lehetőségeket jelentenek tulajdonosaik számára, mert a kommunikáció és a marketing legkorszerűbb módszerét jelentik. Ez a pezsgő univerzum azonban továbbra is bizonytalan annak folytán, hogy az NFT-k jogi státusza és játékszabályai még kialakuló-

ban vannak. Az NFT-tulajdonosoknak ezért óvatosnak kell maradniuk, amikor belépnek erre az innovatív piacra.

India

A Delhi Legfelsőbb Bíróság nemrégiben a *Bright Lifecare Private Ltd.* (BLP) kontra *Vini Cosmetics Private Limited and Anr.* (VCP)-ügyben 2022. július 7-én döntést hozott a megkülönböztető elemek szellemi tulajdon-jogi oltalmának szempontjairól.

A BLP felperes olyan társaság, amely étrend-kiegészítők gyártásával és kereskedelmével, a VCP 1-es számú alperes pedig gyógyszeripari termékek gyártásával és forgalmazásával foglalkozik. A 2. számú alperes a YouTube-on az 1. számú alperes reklámjait mutatta be.

A felperes 2018-ban reklámkampányt indított a „MuscleBlaze (MB)” nevű termékére, többek között a következő szlogenekkel: „Zidd Hoon Mein”; „Ziddis don’t wait”; „Naam Hai Ziddi”; és „Phir Se Zidd”. A felperes továbbá a ZIDD és ZIDDI szóra, valamint a fent említett szlogenekre lajstromozott védjegyekkel rendelkezik.

A felperes 2022 januárjában találkozott az alperes reklámjaival, amelyek állítólag vizuálisan és fogalmilag hasonlóak voltak a felperes reklámjaihoz. Ezt követően a felperes különböző szellemi tulajdon-jogok, köztük a védjegy- és a szerzői jog megsértésére hivatkozva keresetet nyújtott be az alperesek ellen.

A felperes különösen a reklám alperes általi utánzása miatt nyújtott be keresetet. A felperes azt állította, hogy az alperesek a ZIDDI PERFUME védjegyét azzal a szándékkal vették át, hogy azt a felpereséhez hasonló módon használják (azaz a termék lényegének leírására). Továbbá a felperes a reklámjaiban „sárga” és „fekete” színt használt a termék nevének a reklám végén történő megjelenítéséhez. Érdekes továbbá, hogy a felperes reklámjának témája edzőteremben edző emberekről szólt (akiket kötél és bokszt segítségével ábrázoltak), az alperesek pedig a felperes reklámját utánozták azzal, hogy ugyanezeket a gyakorlatokat vették át a vonatkozó reklámban.

A bíróság részletes ítéletében elsősorban a következő kérdésekben hozott döntést a felperes és az alperes reklámjai közötti hasonlóságok tekintetében:

- a) A felperes által alkalmazott koncepciót és kifejezést utánozta-e az alperes a termékek reklámozásában?
- b) A néző vagy a szemlélő a két mű megtekintésekor úgy véli-e, hogy az alperes reklámja a felperes reklámjának másolata?

Annak eldöntése során, hogy történt-e jogsértés vagy sem, a bíróság kitért arra, hogy „van-e olyan lényeges hasonlóság a felperes és az 1. sz. alperes művei között, amely bármely hétköznapi szemlélő számára nyilvánvaló lenne”?

Az érintett reklámok összehasonlító jellemzőinek áttekintése, valamint a különböző nemzeti és nemzetközi bírósági döntésekben meghatározott, korábbi tesztek alapján a bíróság megállapította, hogy a reklámok megtekintése után a néző azt hinné, hogy a reklámok

ugyanabból a forrásból származnak. A bíróság megállapította továbbá, hogy a felperes által a terméke reklámozására alkalmazott alkotó kifejezésmódot az alperesek lemásolták. A bíróság ezt azzal indokolta, hogy „az alperesek reklámjának a nézőre gyakorolt hatása egy pillanat alatt, és nem részletes mikroszkópos elemzést követően jelentkezik”. A bíró a fenti álláspontot továbbfejlesztve tisztázta, hogy „egy reklámkampányban a jó hírnév védett”.

A bíróság kimondta, hogy a felperes és az alperesek reklámja nagyon hasonló. Ennek értelmében a bíróság kötelezte az alpereseket, hogy távolítsák el a reklámokat a youtube.com-ról és más weboldalokról. Továbbá az alperesek számára engedélyezte, hogy reklámjaikat úgy módosítsák, hogy minden hasonlóságot eltöröljenek, kivéve a „ziddi” vagy a „zidd” kifejezés használatát, mert ezek a szavak csak a dezodor hosszantartó jellegét írják le, és nem olyan módon használják őket, hogy bármilyen hasonlóságra vagy kapcsolatra utaljanak a felperes védjegyeivel.

Német Szövetségi Köztársaság

Az EUB 2022. április 28-án hozott ítéletében a Münchener Tartományi Bíróság (Landgericht München) előzetes döntéshozatal iránti kérelmről döntött.

Az Európai Bíróság a tartományi bíróság által feltett kérdésre a következő választ adta:

A szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint a szabadalmak megsértése miatt hozott ideiglenes intézkedések engedélyezését elvileg megtagadják, ha a szóban forgó szabadalom nem élte túl legalább az elsőfokú felszólalási vagy visszavonási eljárást.

A Münchener Tartományi Bíróság által előterjesztett kérdést már sokszor elemezték és kritikusan is szemlélték. Alább az említett kérdéssel kapcsolatos problémák és kritikák összefoglalóját adjuk.

„Elvileg”

Röviden összefoglalva: mind az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés, mind az EUB válaszában döntő jelentősége az „elvileg” kifejezés feloldatlan kétértelműségében rejlik, mert ez a kifejezés nagyon különböző jelentéseket vehet fel. Az „elvileg” azt jelentheti, hogy olyan szabályról van szó, amely alól vannak kivételek, vagy amelyhez vannak alternatívák. Az „elvileg” azonban azt is jelentheti, hogy a szabály olyan szükséges feltétel, amelynek be kell következnie.

Az „elvileg” kifejezésnek ez a kétértelműsége és homályossága áll a lezajlott eszmecserek és viták középpontjában. A düsseldorfi, a karlsruhei és a müncheni tartományi felsőbíróság vitathatatlan ítélkezési gyakorlata szerint szabadalmi perekben az ideiglenes intézkedés

meghozatala csak akkor jöhet szóba, ha mind a szabadalom bitorlás kérdése, mind a szabadalom létezése olyan egyértelműen a kérelmező javára válaszolható meg, hogy téves döntés komolyan nem várható.

A vita tehát kizárólag azt a kérdést járja körül, hogy milyen mércét alkalmazzanak erre a jogállás bizonyosságára vonatkozó döntésre. A fent említett tartományi felsőbb bíróságok úgy érveltek, hogy egy túlélt alapvető jogi eljárás elegendő ahhoz, hogy ezt a bizonyosságot feltételezni lehessen. Vannak azonban olyan alternatív esetcsoportok, amelyekben szintén feltételezhető ez a bizonyosság. Ezt például megerősítették

- ha az alperes már részt vett az engedélyezési eljárásban, és kifogással élt;
- ha a szabadalmat általában oltalmazhatónak tekintik,
- ha a szabadalom érvényességével szembeni kifogások az összefoglaló vizsgálat során alaptalannak bizonyultak, vagy
- ha a várakozás a szabadalom jogosultja számára kivételes körülmények miatt ésszerűtlennek tűnik (például generikus gyógyszerek esetében).

A tartományi felsőbb bíróságok ítélezési gyakorlata tehát abból indult ki, hogy az „elvileg” kifejezés csak a tényállás több előfeltétele közül az egyik megerősítésére vonatkozó szabályt írja le, és hogy vannak olyan alternatívák is, amelyek egyedi esetekben lehetővé teszik az ideiglenes intézkedés elrendelését. A legfontosabb valószínűleg az, hogy a törvény lényegével kapcsolatos kifogások az összefoglaló vizsgálat során alaptalannak bizonyuljanak.

Az Európai Bíróság döntésének tartalma

A most döntő kérdés tehát az, hogy az EUB egyáltalán milyen választ adott az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre az említett ítélezési gyakorlat keretében.

Az Európai Bíróság a döntés szövegét megelőző utolsó bekezdésben megállapítja, hogy a végrehajtási irányelv

„ellentétes az olyan nemzeti ítélezési gyakorlattal, amely szerint a szabadalom bitorlással kapcsolatos ideiglenes intézkedések meghozatalát elvben megtagadják, ha a szóban forgó szabadalom nem élte túl legalább az elsőfokú felszólalási vagy visszavonási eljárást.”

Itt is újra megjelenik az „elvben” (angolul: in principle, franciául: en principe) kétértelmű szó, amikor rámutatnak, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelése nem utasítható el „elvben”.

A 26. pontban említett kérdésnek az EUB által adott körülírása azonban talán tanulságos e mondat megértése szempontjából, ahol a bíróság a következőket mondja:

Ezen ítélezési gyakorlat szerint az ideiglenes intézkedések meghozatalához az is szükséges, hogy az Európai Szabadalmi Hivatal előtti felszólalási/fellebbezési eljárásban vagy a Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Németország)

semmisségi eljárásában olyan határozat szülessen, amely megerősíti, hogy a szóban forgó szabadalom oltalmat nyújt a kérdéses termékre.

Az Európai Bíróság tehát nyilvánvalóan abból indult ki, hogy az ideiglenes intézkedés előfeltétele az érdemi eljárásban hozott határozat. Ennek megfelelően a jogállási eljárásban hozott határozat volt a feltétele a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás érdemi részének.

Németországban azonban még soha nem volt ilyen esetjog. Ezzel szemben a Müncheneri Tartományi Bíróság megerősíthette volna az ideiglenes intézkedés elrendelését, mert az EUB határozatában hivatkozott kérdés megismétlését követően a Müncheneri Tartományi Bíróság már meggyőződött arról, hogy a szóban forgó szabadalom jogilag érvényes. Így az Európai Bíróság a 24. pontban megállapítja:

A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy arra az előzetes következtetésre jutott, miszerint a szóban forgó szabadalom érvényes és sértett. A szabadalom léte nem forog veszélyben.

Nyilvánvaló, hogy a Müncheneri Tartományi Bíróság és az Európai Bíróság ebben a kérdésben egymásnak ellentmondott. Az Európai Bíróság nyilvánvalóan azon a véleményen volt, hogy a befejezett érvényességi eljárás az előzetes felszólítás kiadásának *sine qua non* feltétele. Ezzel szemben a Müncheneri Tartományi Bíróság „Elektrische Anschlussklemme” ítélezési gyakorlata szerint az előzetes letiltást jogállási eljárás nélkül is meg lehetett volna hozni, ha a tartományi bíróság ennyire biztos volt a jogállást illetően.

Az Európai Bíróság döntésének következményei

A kérdés, amelyre most további választ kell adni, az, hogy hogyan fogják kezelni az Európai Bíróság döntését.

A döntés valójában azt mondja, hogy a végrehajtási irányelv szerint a befejezett jogállami eljárás nem lehet a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás *conditio sine qua non*ja. Ez azonban soha nem is volt az ítélezési gyakorlat része.

Másrészt a határozat nem mond semmit arról, hogy a szabadalmi peres bíróságok hogyan szerezzenek kellő bizonyosságot a visszavonandó szabadalom érvényességéről döntésükben.

Félreértés lenne az Európai Bíróság határozatából azt a következtetést levonni, hogy a szabadalom érvényességére vonatkozó eljárásra „elvileg” már nem lehet szükség, és hogy ezért a visszavonáshoz a szabadalom érvényességével kapcsolatos alacsonyabb fokú bizonyosságnak elegendőnek kell lennie az ideiglenes intézkedés meghozatalához. Ugyanis az EUB erről semmit sem mondott.

Nem vitás tehát, hogy a szabadalmi bíróságok előtt továbbra is az a feladat áll majd, hogy a szabadalom jogi státuszát úgy vizsgálják a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokban, hogy téves döntés ne legyen komolyan várható.

Az Európai Bíróság döntése nem változtatta meg lényegesen ezt az előfeltevést. Nagyon valószínű, hogy a tartományi felsőbb bíróságok is fenntartják ezt a nézetet.

Svájc

Az EUIPO szerint a történeti védjegy akkor is élvezhet maradványvédelmet, ha már hosszú ideje nem kínálnak alatta (új) árukat és szolgáltatásokat. Ha egy ilyen történeti védjegyet azután egy harmadik fél újonnan jelent be azzal a szándékkal, hogy tisztességtelenül versenyezzen a megjelölés eredeti használójával, ez a rosszhiszeműség feltételezéséhez vezethet.

a) Az ügy háttere

A 2018-as sikeres bejelentést követően *Erwin Leo Himmel* autóipari formatervező a tulajdonosa az 1. ábrán látható európai uniós ábrás védjegynek, amely többek között gépjárművek és kétkerekű gépjárművek tekintetében áll oltalom alatt. Himmel a 2010-ben alapított *Hispano Suiza Automobilmanufaktur AG* elnöke, amellyel a legendás HISPANO SUIZA autómárkát kívánta újjáéleszteni, ez az autómárka a 2. ábrán látható megjelöléssel a 20. század elejének egyik leghíresebb autójának számított.

1. ábra

2. ábra

A Svájci Védjegy hivatal rosszhiszeműség, megkülönböztetőképesség hiánya, megtévesztő jelleg és az oltalom alatt álló svájci zászló ábrázolása miatt törlési kérelmet nyújtott be a fiatalabb lajstromozott védjegy ellen. A rosszhiszeműség tekintetében a kérelmező azt állította, hogy a védjegy jogosult vitában áll a történelmi HISPANO SUIZA vállalat jogutódjaival, és hogy ez utóbbiak ikonikus logója ismert volt a védjegy jogosult előtt. A felperes hivatkozott az EUIPO egy korábbi határozatára is, amelyben a Hispano Suiza uniós szóvédjegyet szintén rosszhiszeműség miatt törölték. A felperes azt állította, hogy a védjegybejelentést a korábbi védjegy ismertségének és hírnevének kihasználása érdekében nyújtották be.

b) Az EUIPO határozata

Az EUIPO 2022. 06. 6-án kiadott határozata a védjegy jogosult javára döntött. A rosszhiszeműség tekintetében a bizonyítási teher a bejelentőn volt. Rosszhiszeműség akkor állhat fenn, ha egy vállalkozás egy megjelölés piaci használata révén bizonyos fokú jogi oltalmat szerzett, és ezt követően egy versenytárs azzal a szándékkal (újra)igényli ezt a megjelölést,

hogy tisztességtelenül versenyezzen a megjelölés eredeti használójával. E tekintetben figyelembe kell venni az EUB aranynyúlügyben hozott ítélezési gyakorlatával összefüggésben megállapított kritériumokat.

A határozat kimondja, hogy ezek a feltételek ebben az esetben teljesültek, és hogy a benyújtott bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a HISPANO SUIZA történelmi védjegy a gépjárművek és repülőgépmotorok tekintetében széles körben ismert. Ebben az összefüggésben az EUIPO megállapította, hogy a közönség ismerte a 2. ábra szerinti megjelölést is, amelyet a vitatott védjegyhez hasonlóan ítélték. Az eltérő stilizálás ellenére mindkettő ugyanazokat az elemeket tartalmazza. Az a tény, hogy a történelmi védjegyet a kereskedelemben általában a „Hispano Suiza” kiegészítő szóelemekkel együtt használták, itt lényegtelennek tekinthető. Bár a szóelemek általában fontosabbak, jelen esetben a grafikai elemek különösen fontosnak tekinthetők a földrajzi megjelölésre való utalás miatt, amely a zászlókból is levezethető. Az EUIPO úgy vélte, hogy az elemek mindkét megjelölés esetében a közönség számára a „Hispanic-Swiss” jelentéssel is értelmezhetők. Így a vitatott védjegy a „Hispano Suiza” szóelemek nélkül is utalhat magára a történelmi védjegyre és annak eredetére. A határozat továbbá megjegyzi, hogy a fogyasztók megszokták, hogy az autókat ábrás elemek és logók segítségével azonosítják.

Figyelembe kell venni továbbá a védjegyjogosultnak a bejelentés benyújtásakor fennálló szándékait is. Megállapították, hogy a bejelentés időpontjában a védjegyjogosultnak az egykor híres védjegy újjáélesztése és használata volt a célja, hogy az új védjegy azonnali ismertséget szerezzen, és annak sikerére építsen. A határozat szerint a védjegyjogosult számára egyértelműnek kellett lennie, hogy az örökösök családja nem ért egyet a védjegy használatával, mert a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabály alapján már a védjegybejelentés benyújtása előtt fellépett a tervezett használat ellen. A fent említett tényezőket figyelembe véve a védjegybejelentés benyújtásakor nem találtak olyan jogos szándékot, amely alátámasztotta volna a védjegyjogosult fellépését.

Még ha a történelmi védjegy alatt már hosszú ideje nem kínáltak is (új) árukat és szolgáltatásokat, az EUIPO szerint a védjegy még mindig ismert volt, és bizonyos maradék jogi védelmet élvezett. Ezért a védjegyet rosszhiszeműség miatt törölték, mert a védjegyet szándékosan azzal a céllal jelentették be, hogy kihasználják a történelmi védjegy hírnevét, és közvetlen kereskedelmi előnyre tegyenek szert.

c) Következmények

A védjegyjogosult azon állítása, hogy szándéka csupán az volt, hogy új életre keltsen egy egykor jó hírnevű védjegyet, nem győzte meg az EUIPO-t. Legalábbis abban az esetben, ha a jogutódok továbbra is támaszkodhatnak a korábbi védjegyhez kapcsolódó maradék jogi oltalomra, a korábbi jogosultak vagy jogutódjaik hozzájárulása szükséges. Még ha a bejelentőnek – a jelen esettől eltérően – nincs is oka kételkedni a hozzájárulásban, érdemes megfontolnia, hogy előzetesen tárgyaljon a jogosultakkal vagy jogutódaikkal, és minden

hozzájárulást írásban szerezzen be. Mindenesetre ahhoz, hogy ne tegye ki magát a haszonlesés és a rosszhiszeműség vádjának, a bejelentőnek nem jelentéktelen saját (gazdasági) erőfeszítéseket kell tennie a védjegy (tovább)fejlesztése érdekében.

Szaúd-Arábia

A Szaúdi Szellemtulajdon-hatóság és az ESZH elindította közös gyorsított szabadalmi vizsgálati kísérleti programját, a Patent Prosecution Highway (PPH) programot, amely mindkét régióban lehetővé teszi a szabadalmi bejelentések gyorsított elbírálását. A megállapodás 2022. július 1-jén lépett életbe, és három évig tart.

A kísérleti program keretében azok a bejelentők, akiknek igénypontjait a szaúdi hatóság vagy az ESZH vizsgálta, kérhetik megfelelő szabadalmi bejelentésük gyorsított feldolgozását.

A két hivatal megosztja egymással a meglévő munkaeredményeket és adatokat, lehetővé téve a hivatalok számára, hogy átvegyék egymás eredményeit. Ez a felhasználók számára kevesebb erőfeszítést, nagyobb hatékonyságot és alacsonyabb költségeket eredményez.

Tajvan

A metaverzum a legújabb divat, és a szellemi tulajdon területén egyre több vita folyik a védjegyekhez és a szerzői joghoz való viszonyáról, mert már történtek jogsértések. Tekintettel arra, hogy nagyon kevés a metaverzummal kapcsolatos hazai és külföldi formatervezésiminta-oltalmi bejelentés, továbbá a témával kapcsolatos tudományos folyóiratok, ítéletek és médiabeszámolók feltűnő hiánya miatt a Tajvani Szellemi Tulajdoni Hivatal úgy döntött, hogy a nyilvánosság számára összeállít egy jelentést a témáról.

A hivatal jelentése kitér arra, hogy be lehet-e nyújtani formatervezésiminta-oltalmi bejelentést a metaverzumban, hogyan vizsgálnák azt, és hogy egy ilyen szabadalom mandarin nyelven érvényes lenne-e. Most a jelentés rövid kivonatát közöljük.

Annak ellenére, hogy a metaverzum fogalma még mindig elvont, általában két kulcsfontosságú elemből kell állnia: az egyik a hardver, beleértve az elektromos félvezetőket és az információs eszközöket; a másik egy szoftver által felépített virtuális világ, amely számos digitális elemet tartalmaz.

A tajvani szabadalmi törvény szerint „formatervezési minta” egy tárgy egészének vagy egy részének alakja, mintája, színe vagy ezek kombinációja tekintetében létrehozott alkotás, amely vizuálisan vonzó. A múltban a „tárgynak” fizikai tárgynak kellett lennie, amely a fizikai világban foglal el helyet. A hardver (például a VR-szemüveg) megjelenése a formatervezésiminta-oltalom tárgya. A szabadalmi törvény módosításait megelőzően a „fizikai vagy kézzelfogható tárgy” nélküli tárgyak, például a lézeranimáció, a számítógépes animáció és a számítógépes betűtípus a „tárgyi jelleg” hiánya miatt nem minősültek formatervezésiminta-oltalomra jogosultnak. A nemzetközi formatervezésiminta-oltalmi irányzatoknak

való megfelelés érdekében a tajvani szabadalmi törvény 2011-es módosításait követően a formatervezésiminta-oltalom tárgya a grafikai tervezésre is kiterjedt.

Érdemes megjegyezni, hogy a különböző országokban a formatervezésiminta-oltalom reformjának tendenciái elválaszthatatlanok az emberi megjelenítési technológiától, tekintve, hogy a formatervezésiminta-oltalom csak a „vizuálisan látható” megjelenést védi. A tajvani szabadalmi törvény 2011-es módosításainak egy példáját vizsgálva, a képernyő a grafikai képminták megjelenítésére szolgáló uralkodó hardver, és az új szabályozás szerint a grafikai mintát fizikai termékre, például „kijelzőre” vagy „képernyőre” kell alkalmazni. A kijelzőtechnológia fejlődésével a grafikai minták kivetésére szolgáló hologramtechnológia is jelentős fejlődést mutat ezen a területen, amely a hardvereszközök miniatürizálása felé halad. Ennek megfelelően azon az alapon, hogy a digitális formatervezés a „számítógépes programtermékből” származik, a Tajvani Szellemi Tulajdoni Hivatal 2020-ban tovább módosította a szabadalmi vizsgálati irányelveket, hogy azokat a termékeket, amelyek a grafikai formatervezést a „számítógépes programtermékre” alkalmazzák, szintén figyelembe vegyék. Ez a módosítás azonban nem jelenti azt, hogy a formatervezésiminta-oltalom a szerzői jogi törvény 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározott „számítógépes programalkotást” védi. Ehelyett a formatervezésiminta-oltalom továbbra is a számítógépes program által megvalósított vizuális megjelenésre, például a számítógéppel létrehozott ikonra és a grafikus felhasználói felületre összpontosít.

Összefoglalva, a jelenlegi gyakorlat szerint nem számít a metaverzumot megjelenítő hardver vagy digitális dizájn megjelenése, amíg a tárgy megjelenése (beleértve a számítógépes programtermékeket is) iparilag vagy kézzel gyártható, Tajvanon formatervezésiminta-oltalomra jogosult tárgynak tekinthető.

Törökország

Az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) meghatározása szerint egy olyan anyag vagy készítmény, amelyről már ismert, hogy „első orvosi felhasználásra” használták, továbbra is szabadalmaztatható bármely második vagy további felhasználásra, feltéve, hogy az említett felhasználás újszerű és feltalálói jellegű.

Bár az 1973. évi ESZE keretében az első orvosi felhasználás szabadalmi oltalom tárgyát képezte, az egyezmény nem szabályozta, hogy az anyag különböző orvosi felhasználásokban (második/későbbi orvosi felhasználás) is szabadalmazható legyen. Az 1973. évi ESZE-ben nem volt ugyan szabályozás, az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsa által a G5/83. sz. ügyben hozott döntést követően egy ismert anyag második és további orvosi felhasználására vonatkozó igénypontok oltalom alatt állhattak, feltéve, hogy az igénypontokat „svájci típusú igénypont” formátumban szövegezték meg. Az ESZE 2000. évi módosításai óta 54. cikkének (4) és (5) bekezdése bevezette a második és további orvosi felhasználás szabadalmazásának alapját.

Bár Törökország 2000 óta tagja az ESZE-nek, és a nemzeti jog nagyrészt harmonizált az ESZE rendelkezéseivel, Törökország nem volt hajlandó kifejezetten rendelkezni nemzeti jogában a második vagy további orvosi felhasználási igénypontok szabadalmazhatóságáról. Ehelyett a parlamentben folytatott szóbeli viták során a kormánytisztviselők elegendőnek találták annak kijelentését, hogy Törökország ESZE-tagságának megfelelően Törökországban minden, az ESZH által megadott szabadalom oltalmat élvez.

A generikus gyógyszerek gyártói még mindig gyakran vitatják az ESZH által az ESZE 2000-es módosításai előtt kiadott második orvosi felhasználásra vonatkozó szabadalmak érvényességét. Végül ezt a kérdést a fellebbviteli bíróság közgyűlése 2021. október 21-én részletesen értékelte, és döntése iránymutató lehet a jövőbeni vitákban.

A vonatkozó ügyben az egyik isztambuli, szellemi tulajdon-jogokkal foglalkozó bíróság úgy döntött, hogy az ismert anyag második orvosi felhasználását feltáró szabadalmat vissza kell vonni, mert azt az ESZH az ESZE 2000-es módosításai előtt adta meg, vagyis amikor nem volt kifejezett rendelkezés a második/egyéb orvosi felhasználásra vonatkozó állítások szabadalmazhatóságáról. A bíróság úgy vélte, hogy Törökországot az ESZH tagjaként kötik az ESZE rendelkezései, de nem az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsának G5/83. számú ítélezési gyakorlata. A második/további orvosi felhasználásra vonatkozó állítások szabadalmazhatóságára vonatkozó kifejezett rendelkezések hiányában az ilyen szabadalmak megadására vonatkozó döntés alaptalan, és ezért semmis.

A szabadalmas fellebbezett a határozat ellen a fellebbviteli bírósághoz, amely a szabadalmas javára megváltoztatta a döntést. Az elsőfokú bíróság azonban váratlanul ellenállt a fellebbviteli bíróság hatályon kívül helyező döntésének, ezért az ügyet a Fellebbviteli Bíróság Közgyűlése elé utalták.

Az hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ellenállási határozatát, mert azt indokolatlanak és jogellenesnek találta. Döntésében meglehetősen fontos megállapításokat tett, különösen a törökországi második/további orvosi felhasználásra vonatkozó szabadalmak oltalmazhatóságával kapcsolatban. Jelezte, hogy a második orvosi felhasználásra vonatkozó igénypontokat az ESZH esetjoga védte az ESZE 1973-as időszakában, az ESZE 2000 hatálybalépése előtt, amely bevezette az 54. cikk (4) és (5) bekezdését. Cáfolta az elsőfokú bíróság azon állítását is, hogy a bíróságot nem köthette az ESZH esetjoga. Kijelentette, hogy mivel Törökország elfogadta mind az 1973-as, mind a 2000-es ESZE-rendeleteket, az első és második orvosi felhasználásra vonatkozó európai szabadalmak érvénytelenségének vizsgálatát az ESZE rendelkezéseinek és ítélezési gyakorlatának a figyelembevételével kell lefolytatni. E tekintetben a Fellebbviteli Bíróság Közgyűlése kijelentette, hogy mivel a szabadalom európai szabadalom, meg kell vizsgálni, hogy megfelel-e a szabadalmi bejelentés időpontjában hatályos 1973. évi ESZE szerinti szabadalmazhatósági követelményeknek. A szabadalom nem vonható vissza pusztán azért, mert az ESZE (1973. évi) időszakában másodszor is megítélt orvosi felhasználásra vonatkozó szabadalomról van szó. A közgyűlés úgy vélte, hogy bár az elsőfokú bíróság a szellemi tulajdon-jogokra van szakosodva, a jogvi-

tát nem lehet kizárólag a bíró jogi ismereteivel megoldani, és azt műszaki szakértő vélemények kikérésével kell rendezni.

Végül úgy döntött, hogy bármely szabadalom, beleértve a második orvosi felhasználásra vonatkozó igénypontokat is, csak a valódi újdonság és a feltalálói tevékenység értékelését követően vonható vissza. Elutasította az elsőfokú bíróság azon érveit, hogy az ESZE 1973-as időszaka alatt megadott második orvosi felhasználásra vonatkozó igénypontok nem rendelkeznek joggalappal. Így egy kielégítő és szilárd döntéssel vetett véget az e kérdésben évek óta tartó vitának.